

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Təhsil
millətin
gələcəyidir!
Heydər Əliyev

Bu sayımızda

**Yeni Peşə Təhsil
mərkəzləri yaradılıb**

⇒ səh.3

**Azərbaycan-Koreya
informasiya
Təminatı Mərkəzi**

⇒ səh.4

**Uşaqlar zərərlili
informasiyalardan
necə qorunacaq?**

⇒ səh.7

**Biologiyanın
tədrisində STEM
üsullarından istifadə**

⇒ səh.8

Kəmiyyətdən keyfiyyətə

Təhsil Nazirliyi ilə “Clarivate Analytics” arasında əməkdaşlığın yeni mərhələsi başlayır

Globallaşma dövrünün mühüm trendlərində biri elmi biliyklərin təhsil sisteminde roluun artması, innovasiya əsaslı təlim texnologiyalarının ali təhsil müəssisələrində tətbiqinin genişləndirməsi və universitetlərin elmi-tədqiqat statusunun möhkəmlənməsi ilə müşayit olunmasıdır. Dekabrın 5-də Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və “Clarivate Analytics” arasında əməkdaşlığın yeni mərhələsinin başlanmasına rəsmiləşdirilməsi və elmi fealiyyətinə görə fərqlənən alımların mükafatlandırılması mərasimində səsləndirilən fikirlər Azərbaycan təhsilində intellektual potensial, elmi biliyklərin inkişafına, elmlə-təhsilin integrasiyasına göstərilən yüksək dəqiqədən xəbər verirdi.

Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkışaf Fondu və “Clarivate Analytics” şirkətinin birgə təşkilatlığı ilə keçirilən mərasimində çıxış edən təhsil naziri Ceyhun Bayramov qeyd edib ki, elmin inkişafında təhsil və innovasiyaların nə qədər əhəmiyyəti varsa, innovasiyaların inkişafında da elm və təhsilin bir o qədər əhəmiyyəti mövcuddur. Bu isə onu deməye efas verir ki, bilik iqtisadiyyatı və informasiya cəmiyyəti dövründə hərtərəfli uğur modeli təhsil, elm və innovasiyaların vəhdətini təşkil edən algoritmlərin düzgün istifadəsindən asılıdır.

⇒ Ardi sah.3

Direktorluğa namizədlərin şansı artırıb

Dövlət ümumi təhsil müəssisələrinin direktoru vəzifəsinə işə qəbul üzrə müsabiqənin müsahibə mərhələsinə start verilib. Müsabiqənin test mərhələsinin uğurla başa vuran namizədlər dekabr ayının 5-dən başlayaraq Bakı şəhəri 202 nömrəli tam orta məktəbdə müsahibədən keçirilir.

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti açıqlamasında Təhsil Nazirliyinin İnsan resursları şöbəsinin müdürü Eşqi Bağırov bildirib ki, iki gün ərzində 43 nöfər müsahibədə iştirak edib.

Eşqi Bağırovun sözlərinə görə, müsabiqənin ilkin mərhələsində vakant yerlərin sayı 700 olub. Keçən bir ay ərzində əlavə vakant yerlər də yaranıb. Odur ki, müsahibə mərhələsində

namizədlərə teklif edilən vakant yerlərin sayı təxminən 750-ye qədər artırılib.

Vakant yerlərin yaranma səbəbləri müxtəlidir. Həm yaş həddi tamam olan, həm də müəyyən nöqsanlara görə işdən çıxarılanlar olub. E.Bağırovun sözlərinə görə, öz erzisi ile vəzifəsindən azad olunanlar daha çoxdur: “Nöqsanlara görə işdən çıxarılanlar da var. Lakin bu səbəbdən vəzifəsindən azad edilən direktorların sayı kütüvə deyil”.

Bu il də vakant yerlərin böyük hissəsi regionların, xüsusile də kənd məktəblərinin payına düşür. Bakı şəhər üzrə isə cəmi 13 vakant yer çıxarılb.

Bakı məktəbləri üçün tələb olunan keçid balımı toplayaraq hazırda davam

edən müsahibə mərhələsinə qatılan namizədlərin sayı 19 nöfərdir. Namizədlərin sayı boş yerlərin sayından çox olduğunu ehtimal edilir ki, Bakı üzrə çıxırların vakansiyalar tamamilə dolacaq.

Xatırladaq ki, test mərhələsində sualların 40 faizi doğru cavab verənlər növbəti - müsahibə mərhələsinə devət olunub. Bakı məktəblərinə direktor olmaq istəyənlər isə sualların 60 faizini doğru cavablandırınlar arasından seçilir.

Onu da əlavə edək ki, Bakı məktəblərinə rəhbərlik etmək istəyən namizədlər elektron erzisində 4 vakant yer seçsə də, müsahibədən sonrakı mərhələdə - yeləşdirmə zamanı onların şansı 4-dən çox olacaq. Bu şansların heç biri reallaşmadığı təqdirdə isə proses köhnə qaydada davam edəcək.

⇒ Ardi sah.7

İştirak etmek üçün əvvəlcə müvafiq ali təhsil müəssisələrində təşkil edilən xüsusi təlimlərdə iştirak edirlər. Maliyyə, statistika, emek və təhsil qanunvericiliyinə aid mövzuları əhatə edən həmin təlimlərdən keçənlər Bakı şəhərində ümumi təhsil müəssisələrinə direktor vəzifəsinə namizədlərini veriblər.

Bələdiklə, bu ildən həyata keçirilən dəyişikliyə əsasən, namizədlər elektron erzisində 4 vakant yer seçsə də, müsahibədən sonrakı mərhələdə - yeləşdirmə zamanı onların şansı 4-dən çox olacaq. Bu şansların heç biri reallaşmadığı təqdirdə isə proses köhnə qaydada davam edəcək.

⇒ Ardi sah.7

Təhsil sisteminiə innovasiyalar gətirəcək mühüm qərar

Xaricdə təhsil alan gənclər yeni Dövlət Proqramı haqqında

Məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı” ölkəmizin təhsil ictihadlığında maraqla qarşılıqlı. Dünya ali təhsil sisteminde baş verən dəyişikliklərə cavab olaraq Azərbaycanda intellektual potensialın gücləndirilməsinə xidmət edən bu sənəd dönyanın nüfuzlu universitetlərində təhsil alan və məzun olaraq hazırlıq əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan gənclərimiz tərəfindən də maraqla qarşılı-

maqdadır. “Azərbaycan müəllimi” qəzeti fikirlərini bölüşən gənclər yeni Dövlət Proqramının qəbulunu ölkəmizin elmi potensialının inkişafına mühüm töhfə kimi qiymətləndirirlər.

“Proqram ölkəmizin təhsil sisteminə müsbət təsirini göstərəcək”

Ümid MEHDİYEV, Liverpool Universitetinin məzunu, ADPU-nun prorektoru: - Məlumdur ki, müasir dövrde təhsil öz strateji əhəmiyyətinə görə dönyanın yeni inkişaf trendlərini, təre-

qinin konseptual əsaslarını, əcmiyyətin hərtərəfli inkişafını şərtləndirir. Qloballaşan dünyada dinamik inkişaf edən təhsil sisteminin formalşdırılması hər bir ölkənin beynəlxalq rəqabətliliyini təmin edən və gücləndirən həlliçələrindən biri kimi çıxış edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 16 noyabr 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı” ali təhsil sisteminin yeni və müasir inkişaf istiqamətlərinin, strateji hədəflərinin müəyyən edilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edən sahələr üzrə yüksək ixtisaslı milli kadrların hazırlanması baxımından da çox faydalı olacaq.

⇒ Ardi sah.5

4 idman növü, 2397 təhsil müəssisəsi

Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Milli Olimpiya Komitəsi və Azərbaycan Məktəb İdmən Federasiyasının birgə əməkdaşlığı ilə keçirilən “Məktəbler arasında respublika çempionatı”nın rayondaxili mərhələsi yekunlaşdı. Noyabrın 1-dən start verilən bu mərhələdə ay ərzində təsdiq edilmiş qrafika əsasən 4 idman növü üzrə 2397 ümumi təhsil müəssisəsinin iştirakı qeydə alınub. Yarışlarda bağlı məlumat əldə etmək üçün “Təhsil” Respublikası İdman Mərkəzinin direktoru, “Məktəblər arasında respublika çempionatı”nın hakimlər kollegiyasının üzvü Natiq Ləhcicovla görüşdü. Bize çempionatla bağlı ətraflı məlumat verən N.Ləhcicov bildirib ki, rayondaxili mərhələdə atlətiqa idman növü üzrə yarışlarda 2262 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 13572, voleybol üzrə yarışlarda 1303 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 15636, basketbol idman növü üzrə yarışlarda 1442 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 17304, şahmat idman növü üzrə yarışlarda isə 675 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 4050 şagird iştirak edib. Ümumilikdə rayondaxili mərhələdə 2397 ümumi təhsil müəssisəsi üzrə 50562 şagird mübarizə aparıb.

Rayondaxili mərhələdən danişan Natiq Ləhcicov qeyd edib ki, bu mərhələnin neticəsi olaraq hər idman növü üzrə zona yarışlarına vəsiqə qazanan məktəblər müəyyən edilib: “Çempionatın programına daxil olan voleybol və basketbol idman növleri üzrə zona yarışlarına dekabrın 5-də start verilib. Qeyd edək ki, “Məktəbler arasında respublika çempionatı” cari ilin sentyabrın 26-da Təhsil, Gənclər və İdman nazirlikləri, Milli Olimpiya Komitəsi, Azərbaycan Məktəb İdmən Federasiyası tərəfindən imzalanmış birgə emrə əsasən keçirilir”.

⇒ Ardi sah.16

“Biliyə bir ağac kimi yanaşın”

İlon Mask: “Abstrakt riyazi məsələlər və tənliklərin həllinin uşaqlar üçün heç bir xeyri yoxdur”

Səh.9

RƏSMİ XRONİKA

- Dekabrin 6-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin dəvəti ilə MDB dövlət başçılarının qeyri-rəsmi zirvə görüşündə iştirak etmək üçün Rusiyaya işgūzar səfərə gedib.
- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 5-də Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq rəssamı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, Dövlət müqəfətləri laureati Tahir Salahova 1-ci dərcəlili "Əmək" ordenini təqdim edib.
- Dekabrin 5-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Amerika Birleşmiş Ştatlarının ölkəmizdəki səfəriyinə gələrək ABŞ-in 41-ci Prezidenti, görkəmli dövlət xadimi Corc Herbert Uoker Buşun vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verib.
- Ölkə başçısı İlham Əliyev dekabrın 4-də Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasının əməkdaşlarının "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.
- Dekabrin 3-də dövlət başçısı İlham Əliyev Rusiyadan rəqəmsal inkişaf, rabitə və kültüvi media naziri Konstantin Noskov, CISCO şirkətinin global innovasiyalar üzrə vitse-prezidenti Qay Didrixin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.
- Dekabrin 3-də dövlət başçısı İlham Əliyev dekabrın 3-də Tailandın Kralı Maha Vajiralongkorn Bodindradebayavarangkuna və Finlandiya Respublikasının Prezidenti Sauli Niinistöye ölkələrinin milli bayramı münasibətə tebrük məktubları ünvanlayıb.
- Dekabrin 1-də ölkə başçısı İlham Əliyev Amerika Birleşmiş Ştatlarının 43-cü Prezidenti olmuş Corc Uoker Buşa atası ABŞ-in 41-ci Prezidenti Corc Herbert Uoker Buşun vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verib.
- Dövlət başçısı İlham Əliyev dekabrın 1-də Amerika Birleşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Tramp bu ölkənin 41-ci Prezidenti, görkəmli dövlət xadimi Corc Herbert Uoker Buşun vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verib.
- Noyabrın 30-da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Gürçüstanın yeni seçilmiş Prezidenti xanım Salome Zurabishvili bu vəzifəyə seçilmesi münasibəti ilə tebrük məktubu ünvanlayıb.

"British Council" BMU ilə birgə layihələr həyata keçirəcək

"British Council" in Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri Summer Xia və nümayəndəliyinin əməkdaşları Bakı Mühəndislik Universitetində olub. Universitetin rektoru, professor Havar Məmmədov qonaqlara BMU haqqında ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, Bakı Mühəndislik Universitetində müasir mühəndislik ixtisasları ilə yanaşı iqtisadiyyat və texniki fənlər üzrə müəllimlik ixtisasları üzrə də kadr hazırlığı həyata keçirilir. İxtisasların əksəriyyətində ingilis dilində tədris aparılır. Universitetin müasir maddi-texniki bazası və texnoparkı mövcuddur. BMU əncə universitet olسا da beynəlxalq əlaqələri, beynəlxalq layihə və müsabiqələrdə iştirak yüksək seviyəyədədir. "Sizin qurumda da uğurlu layihələr həyata keçirmiş və yeni layihələrinizdə iştirak etməyə hazırlıq. Çünki BMU-nu sahibkar universitetinə çevirmək istəyirik. Bunun üçün də beynəlxalq və startap layihələrdə iştirak etmək vacibdir", - deyə rektor bildirib.

"British Council" in Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri Summer Xia səmimi qəbulə görə töşəkkür edərək, BMU haqqında yüksək fikirdə olduğunu qeyd edib, 25 ildir Azərbaycanda fəaliyyət göstərən "British Council" in fəaliyyəti və həyata keçirəcəyi layihələr barədə geniş məlumat verib.

Görüşdə Böyük Britaniya universitetləri ilə əməkdaşlıq, iki dövrim, birgə startap və digər əməkdaşlıqlarda layihələr təşkil etmək, universitetin ingilis dili və ingilis dilli ixtisaslarında tədris aparan müəllimlərinin dil seviyyələrinin ölçüləşdirilməsi və diaqnostik imtahanlarının keçirilməsi və gələcəkdə tələbələr üçün intensiv ingilis dili kurslarının təşkili kimi əməkdaşlıqlarla bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Gəncə Dövlət Universitetinin 80 illik yubileyi qeyd olunub

Noyabrın 30-da Gəncə Dövlət Universitetinin (GDU) 80 illik yubiley mərasimi keçirilib.

Yubiley mərasimində təhsil naziri Ceyhun Bayramov, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Milli Məclisin deputatları, ali məktəb rektörleri, ictmai-siyasi xadimlər və universitetin professor-müəllim heyəti iştirak edib.

Tədbir iştirakçıları Gəncə şəhərinin mərkəzində ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsinə ziyanat edib, öntünə əklil və gül dəstələri qoyublar.

Daha sonra universitetin ən böyük tədris binası olan 5-ci korpusunun əsası yenidənqurmadan sonra açılmış olub. Məlumat verilib ki, yeni tədris binası müasir təhsil standartları seviyyəsində yeniden qurulub. Ümumi ərazisi 4,8 hektar olan 4 mərtəbəli tədris binası müasir infrastruktur və zəngin maddi-texniki bazaya malikdir. Korpusda 2 mərtəbəli tədris binası, 99 otaq, idman və 306 yerlik iclas zalı, kiçik iclas zalı, tibb məntəqəsi, yeməkxana və idman sahəsi var. Həmçinin yeni tədris binasının nazidində Heydər Əliyev gusəsi, universitetin tarixini əks etdirən muzey, 30 min kitab fonduna malik Nuru Paşa adına kitabxana, Əhil Tələbələr üçün Mərkəz, Müasir Təlim Mərkəzi, E-Öyrənmə Mərkəzi, Aleksandr Duma adına Fransa Mədəniyyət Mərkəzi, Dil Resursları Mərkəzi və iki müxtəlif istiqamətdə fəaliyyət göstərəcək kompüter mərkəzi yaradılub.

Mərasimdə çıxış edən təhsil naziri Ceyhun Bayramov ölkə Prezidenti canab İlham Əliyev tərəfindən təhsilin müxtəlif pillələrini ehət edən istiqamətlər üzrə müümət dövlət sənədlerinin imzalandığını diqqət çatdırıb. Nazir qeyd edib ki, son 5 ildə aparılan islahatlar neticəsində təhsilin bütün sahələri üzrə uğurlar elədə olunub.

Ölkədə ali təhsilin ehətəlilik seviyyəsinin əhəmiyyətli şəkildə artığını qeyd edən nazir vurğulayıb ki, 2018-2019-cu tədris ili üzrə qəbul imtahanlarının nöticələrinə əsasən, rekord sayıda - 41 min abiturient tələbə adını qazanıb, 500 və daha artıq bal toplayan məzunlar arasında 2090 nəfər müəllimlik ixtisaslarını seçib.

Ceyhun Bayramov ölkə Prezidenti tərəfindən imzalanan "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı"nın ali təhsilin beynəlxalq standartlara uyğunlaşmasına səbəb olacağını deyib. Nazir qeyd edib ki, yeni Dövlət Programı rəqabət qabiliyyətli və dayanıqlı iqtisadi inkişafın təşkilində, milli təhsil sisteminin yüksək ixtisaslı kadrlarla tomin edilməsində mühüm töhfələr verəcək.

Yubiley tədbirinin əlamətdar bir ildə qeyd edildiyini deyən nazir bildirib ki, 2018-ci il Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti il" elan edilib. Hər iki yubiley tədbirinin arasında rəmzi bağlığının olduğunu deyən Ceyhun Bayramov vurğulayıb ki, Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrinin formalşdırılmasında, xalqımızın ictməsiyi və mədəni həyatında çox zəngin irs qoymuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti fealiyyəti dövründə, həmçinin təhsil sahəsində də tarixi qorular qəbul edib.

Universitetin 80 illik yubileyi münasibətə təhsil ocağının kollektivini bir daha təbrik edən Ceyhun Bayramov vurğulayıb ki, Gəncə Dövlət

Universiteti böyük potensiala malik təhsil müəssisəsi olmaqla yanaşı, həm də qərb bölgəsində böyük mədəni mərkəzdərdir.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov isə bildirib ki, Gəncə Dövlət Universitetinin istifadəyə verilən yeni tədris korpusu ölkə rəhbərliyinin təhsilin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir. Niyazi Bayramov yalnız qərb bölgəsindən deyil, respublikanın müxtəlif güşələrində yüksək ballı abituriyentlərin Gəncə Dövlət Universitetini seçməsinin diqqətəlayiq olduğunu deyib.

Universitetin rektoru Yusif Yusibov isə qeyd edib ki, GDU ötən 80 il ərzində təkcə ölkəmiz üçün yox, qonşu respublikalar üçün də peşəkar, səriştəli pedagoji kadrlar hazırlayıb və qərb regionunda məarifçiliyin inkişafında öz xidmətləri ni göstərib. Son illər tələbə qəbulu planının 97 faizi çatması ilə GDU ali məktəblər arasında ilk üçlüyə daxil olub.

Tədbirin sonunda ölkə Prezidentinin sərəncamları ilə təhsilin inkişafindakı xidmətlərinə görə Gəncə Dövlət Universitetinin fəxri adalarla və "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunan 23 əməkdaşına dövlət mükafatları təqdim edilib.

ADU-nun Konfutsi İnstitutu Çin dilindən növbəti seviyyə imtahanı keçirib

Azərbaycan Dillər Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən Konfutsi İnstitutunda Çin dili üzrə Hanyu Shuiping Kaoshi (HSK) və Hanyu Shuiping Kouyu Kaoshi (HSSK) imtahanları keçirilib. İmtahan işirəkçilərinin böyük əksəriyyəti ADU və digər universitetlərin tələbələri, hemçinin Konfutsi İnstitutunun dinxəyiciləri olub. İmtahan başlamazdan öncə Konfutsi

Institutunun müəllimləri Çin dili kurslarının tələbələrini imtahanlaşdırmaq məzmunu, dirləmə, oxu, qrammatik strukturları, sözlərin və heroqliflərin əsas yazılış qaydaları ilə tanış etdir. Bir neçə seviyyədən ibarət olan test imtahanları Çin dili anlaysı olmayan şəxslərin bu dil üzrə standart ixtisas imtahanıdır. Konfutsi İnstitutunun direktoru, professor Rafiq Abbasov qeyd edib

ki, HSK/HSSK imtahanlarının müvəffəqiyyətlə keçirilməsi və beynəlxalq sertifikatın alınması Çin Xalq Respublikasında təqəqudla təhsil almağa, həmçinin Çin şirkətlərində möşəküllüq imtiyazlarına imkan yaradır. O, bildirib ki, Azərbaycanda HSK/HSSK imtahanlarının müvəffəqiyyətlə keçirilməsi bu dilə maraqlı artmasına səbütür. R.Abbasov

bildirib ki, yüksək seviyyəli HSK imtahanından müvəffəqiyyətlə keçmiş tələbələr ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi ərşinini, Prezident İlham Əliyevin ölkələrimiz arasında çoxşaxəli dostluq və əməkdaşlıq istiqamətində gördüyü işlərin məlumat bazası materiallarının tərcümə işində fəal iştirak edirlər.

Sindao Texniki Universitetinin əməkdaşları AzTU-da olub

Çin Xalq Respublikasının Sindao Texniki Universitetinin materialşünaslıq fakültəsinin dekanı, professor Miao Jijun, dekan müavini, professor Lv Ping və professor Yu Guangming Azərbaycan Texniki Universitetində (AzTU) olublar.

Qonaqları qəbul edən AzTU-nun prorektoru, professor İlham Pirməmmədov universitet haqqında geniş məlumat verib. Prorektor bildirib

ki, son zamanlar AzTU ilə Çin Xalq Respublikasının bir neçə universiteti arasında aktiv əməkdaşlıq əlaqələri qurulub və bu görüş də, əlaqələrin genişləndirilməsində mühüm rol oynayacaq.

Qonaqlar qəbul edən AzTU-nun prorektoru, professor İlham Pirməmmədov universitet haqqında geniş məlumat verib. Hər iki təhsil ocağında metallurgiya sahəsində mütəxəssis hazırlığının aparılmasına diqqət çəkildək, bildirilib ki,

əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar mövcudur.

Sonra AzTU ilə Sindao Texniki Universiteti arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalandı. Müqavilədə, əsasən, universitetlər arasında tələbə və müəllim mübadiləsi, ikili diplomların verilməsi, birgə elmi tədqiqatların, konfransların və layihələrin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Buxarest şəhərinə təhsil səfəri

Ruminiyanın paytaxtı Buxarest şəhərinə təhsil səfəri təşkil edilib.

Səfərdə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) sektor müdürü Anar Qədiməliyev, Samirə Bektaşlı və 291 nömrəli Ekologiya Liseyinin direktoru Kəməle Mirzoyeva iştirak edib.

BŞTİ-nin Keyfiyyətə nəzarət sektorunun təşəbbüsü ilə Avropa Komissiyasının TAJEX programı çərçivəsində təşkil olunan səfər "Məktəb özünüqiyəmləndirmə" mövzusuna həsr edilib.

Səfərin əsas məqsədi təhsil sahəsində beynəlxalq əlaqələri genişləndirmək, qarşılıqlı

dərslərde uyğun qiymətləndirilməsi barədə beynəlxalq təcrübə ilə yaxından tanış olmaq imkanı qazanıb.

Həmçinin səfər çərçivəsində Ruminiya Təhsil nazirinin müavini Ionel Florian Lixandrunun rəhbərliyi ilə Ruminiya Təhsil Nazirliyinin rəsmiləri və məktəb direktorları ilə görüş keçirilib.

Görüşdə qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi, məktəb özünüqiyəmləndirmə, şagird-valideyn məktəb müstəvisində münasibətlərin qurulması və digər məsələlər müzakirə olunub, müxtəlif sahələr üzrə fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan-Koreya İnformasiya Təminatı Mərkəzi

BDU-dakı mərkəz yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilib

Bakı Dövlət Universitetində Azərbaycan-Koreya İnformasiya Təminatı Mərkəzinin yenidənqurmadan sonra açılış mərasimi keçirilib. BDU-nun rektor vəzifəsini icra edən, professor İrədə Əliyeva qonaqları salamlayıb, mərkəzin 10 illik yubileyi ilə əlaqədər yeni texniki avadanlıqlarla təmin olunmasını yüksək qiymətləndirib. Bildirib ki, 2008-ci ildə Koreyanın Milli İnformasiya Cəmiyyəti Agentliyinin yardımına ilə açılan mərkəz ötən 10 il ərzində tələbə və müəllimlərin İKT sahəsində bilik səviyələrinin artırılması, elmi işlərə aid hesablamaların yerinə yetirilməsi kimi istiqamətlərdə uğurla fəaliyyət göstərib, universitet əməkdaşlarının Koreyanın müxtəlif ali təhsil müəssisələrində keçirilən konfrans, seminar və tərinqlərdə iştirakını təmin edib.

Sonra Koreyanın Milli İnformasiya Cəmiyyəti Agentliyinin icraçı direktoru Conqip Park, Tətbiqi riayiyat və kibernetika fakültəsinin dekanı, akademik Məhəmməd Mehdiyev çıxış ediblər. Onlar mərkəzin həyata keçirdiyi işlər barədə danışib, o cümlədən bundan sonra da xarici və daxili rəqəmsal sistemlərin hərtərəfli inkişafına təkan verəcəyinə əminliklərini ifadə ediblər.

Tədbir çərçivəsində Milli İnformasiya Agentliyi haqqında qısa videoçarxın təqdimati olub, qonaqlar Azərbaycan-Koreya İnformasiya Mərkəzi ilə yaxından tanış olublar.

UNEC Meksika universitetləri ilə əməkdaşlıq edəcək

Meksikanın ölkəmizdəki səfiri ilə bu barədə müzakirələr aparılıb

Meksika Birleşmiş Ştatlarının ölkəmizdəki fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Xuan Rodrigo Lobardini Flores UNEC-də olub.

Rektor, professor Ədalət Muradovla görüşdə UNEC-in xariçi universitetlərlə əməkdaşlığından, o cümlədə ikili diplom, mübadilə proqramlarından bəhs olunub. UNEC-in beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsində maraqlı olduğunu bildirən rektor, Meksikanın aparıcı universitetləri ilə birgə tədqiqatların aparılması, müəllim-tələbə mübadiləsi, MBA proqramı və digər istiqamətlərdə əməkdaşlıq etməyin hər iki təref üçün əhəmiyyətli olacağını vurğulayıb. Rektor UNEC Ekstern Mərkəzinin yaradıldığına diqqət çəkərək, meksikalı tələbələrin burada təhsil almaları üçün geniş imkanların mövcud olduğunu vurğulayıb.

Meksika hökumətinin Azərbaycanla əməkdaşlığı çox böyük önem verdiyi bildirən R. Lobardini iki ölkə arasındakı hərtərəfli dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinə toxunub. Səfiri Azərbaycan və Meksika arasında bütün sahələrdə, o cümlədən elm və təhsil sahəsində əməkdaşlığın dorinləşdirilməsi məqsədile qarşılıqlı fealiyyətin, təcrübə mübadiləsinin əhəmiyyətini öne çəkib. Diplomat UNEC-də tələbələrə Meksika mövzusunda seminar keçirəcəyini bildirib və onlar üçün səfirlilikdə iştirahəlat təcrübəsinin təşkil olunacağını qeyd edib.

Qarşılıqlı fikir mübadiləsi şəraitində keçən görüşdə UNEC-la Meksikanın aparıcı universitetləri arasında əməkdaşlıq memorandumunun imzalanması barədə razılıq əldə olunub.

Valideynlərlə görüşlər başa çatıb

Paytaxt məktəblərində “Valideynin məktəbdə bir günü” adlı layihə çərçivəsində görüşlər başa çatıb.

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) tabeliyindəki 46 nömrəli tam orta məktəbdə təşkil olunan sonuncu görüşdə İdarənin müvafiq struktur bölmə rehbərleri, Təlimə Dəstək Mərkəzinin metodistləri, məktəbin pedaqoji kollektivi və valideynlər iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edənlər müəllim-valideyn münasibətlərinən, həmçinin müəllim-valideyn əməkdaşlığının şagirdlərin təlim-tərbiyəsindəki mühüm rolundan, valideynləri təhsil prosesinə cəlb etmək və onların məktəbdə əlaqəsini daha da genişləndirmək üçün görülən intensiv işlərdən bəhs ediblər.

Daha sonra valideynlər məktəb mühiti ilə daha yaxından tanış olublar. Görüşər zamanı valideynlərə məktəblərin fealiyyəti və tədris prosesi barədə ətraflı məlumat verilib. Valideynlərin tədris prosesinin təşkilinən daha da təkmilləşdirilməsi, eləcə də məktəb mühitində göstərə biləcəkləri töhfələrlə bağlı rəyləri, təklifləri dinlənilib və səmərəli fikir mübadiləsi aparılıb.

Bundan olaraq, Təlimə Dəstək Mərkəzinin metodistləri tərəfindən valideynlər üçün sessiyalar təşkil olunub. Valideynləri təşəbbüskar və dəha fəal olmağa səsləyen metodistlər müəllim-sagird-valideyn birliyinin əhəmiyyəti haqqında fikirlərini bildiriblər.

Eyni zamanda valideynlərin iştirakı ilə tədris prosesini izlemək üçün dərs müşahidələri keçirilib.

Görüşdə şagirdlərin hazırladıqları ədəbi-bədii kompozisiyalar da nümayiş olunub.

Qeyd edək ki, “Valideynin məktəbdə bir günü” adlı layihənin təşkil olunmasının esas məqsədi müəllim-valideyn əməkdaşlığı vasitəsilə şagirdlərin təlim-tərbiyəsində səmərəliyi artırmaq, valideynlərlə məktəb arasında ənsiyyət platformasını genişləndirməkdən ibarətdir.

SABAH tələbələrinin ifasında “Hərə bir qəhrəman” tamaşası

Yusif ƏLİYEV

Dekabrın 4-də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin (ADMİU) SABAH qrupları tələbələrinin ifasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş “Hərə bir qəhrəman” tamaşası nümayiş etdirilib.

Tamaşanın nümayişində təhsil naziri Ceyhun Bayramov, millət vəkilləri, universitet rektörleri, tanınmış ziyanlılar, KİV təmsilçiləri iştirak ediblər.

ADMİU-nun rektoru Ceyran Mahmudova çıxış edərək iştirakçıları salamlayıb və tamaşa haqqında qısa məlumat verib. Bildirib ki, tamaşasını hazırladıqları pyes yazılıçı Qan Turan tərəfindən məxsusi olaraq SABAH qrupları üçün yazılb. Tamaşanın nümayışı ilə Prezident İlham Əliyev cənablarının məlumat sərəncamına osasın bütün ölkədə qeyd edilən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi yubileyinə universitet olaraq öz töhfələrini vermək istəyiblər. Tamaşa ilk dəfə SABAH qruplarının festivalında nümayiş olunub. Tamaşada çıxış edən tələbələr haqqında xoş sözler deyən rektor bildirib ki, cəmi 3 il əvvələdək aktyorluq soneti, sehənə haqqında heç bir təsəvvürləri olmayan bu gənclər universitetdə təhsil alıqları müddətə püxtələşib, müəllimləri ilə birgə çalışaraq müəyyən nailiyyətlər əldə ediblər. Ceyran Mahmudova onu da qeyd edib ki, belə tamaşalar universitetdə çox olur: “Əs-lində bu tamaşalar SABAH qruplarının kurs işidir və payız, yaz semestrlerinin sonunda II kursun sonlarından başlayaraq bütün qruplar belə müxtəlif sərgili tamaşalar göstərirler”. Rektorun dediyinə görə, tamaşanın quruluşçu rejissoru Gümrəh Ömer də SABAH qruplarının müəllimimidir. Ümumiyyətə, tamaşanın hazırlanması üzərindəki iş prosesində SABAH qruplarının bir çox müəllimi iştirak edib. Çıxışının sonunda tamaşa gələn qonaqlara təşəkkürün bildirən rektor SABAH tələbələrinə yara-dıcılıq uğurları arzulayıb.

S.Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında nümayiş olunan tamaşanın bedii rəhbəri ADMİU-nun SABAH qruplarının rəhbəri Böyük-xanım Məmmədəyovadır. Tamaşada Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin III kurs SABAH qruplarının tələbələri Mirsənan Kazımlı, Ziya Ağə, Gövhər Şabanova, Fidan İslamiylova, Mətləb Abuşov, Elçin Əmirov, Toğrul Qasımov və başqaları çıxış ediblər.

“Hərə bir qəhrəman” tamaşasında Xalq Cümhuriyyətinin qurulmasına müstəsna xidmətləri ol-

Cümhuriyyətin 100 illiyinə həsr olunmuş tamaşa Rus Dram Teatrında nümayiş olunub

mus 20 yaşlı millət vəkili Rəhim boy Vəkilovun, Mədinə Vəkilovunun, həmçinin 23 yaşında Cümhuriyyətin ilk daxili işlər naziri təyin edilən Müştafa boy Vəkilovun həyat həkayəsində bəhs edilir. Yaradıcı heyətin böyük ruh yüksəkliyi, tələbə-

lərin obrazları peşəkar şəkildə canlandırmaları, aydın səhnə dənisi, eləcə də dinamika, geyimlər, dekorasiyaların bir-birini tamamlaması tamaşaçılara alqışları ilə qarşılanıb.

“İnklüziv təhsildə müəllim səriştəsi”

Elmi-praktik konfrans keçirilib

mövzusunda seminarlar təşkil edilib. Cari dərs ilinin sonuna Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən bütün ümumtəhsil məktəblərinin direktörünün həmin seminarlarda iştirakı planlaşdırılır. Gələn dərs ilindən seminarlar digər regionları da əhatə edəcək.

TİPİİ həmçinin Avropa İttifaqının qrantını qazanmış iki böyük təşkilatın — Heydər Əliyev Fonduun “Regional İnkışaf” İctimai Birliyinin, YUNİSEF-in Azərbaycan nümayəndəliyinin əməkdaşları, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinin müəllimləri, “Birgə və Sağlam” İctimai Birliyinin nümayəndəsi iştirak edib.

Təhsil nazirinin müavini Məhəbbət Vəliyeva inklüziv təhsilin inkişafı ilə bağlı Azərbaycanda görülən işlərdən və konfransın müəllimlər üçün praktik əhəmiyyətindən danışb. Nazir müavini qeyd edib ki, bu sahədə müəllimlərin peşə səriştəsinin artırılması ümumilikdə təhsilimizin humanistləşdirilməsinə və onun keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xidmet edəcək. Məhəbbət Vəliyeva şagınlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsilə cəlb olunması ilə bağlı əhalisi arasında məlumatlaşdırma işinin təşkil edilməsində müəllimlərin əvəzsiz rol oynadığını vurğulayıb.

Tədbirdə qeyd olunub ki, Dövlət Proqramının qəbulundan keçən müddət ərzində Təhsil İşçilərinin Peşkar İnkışafı İnstitutu tərəfindən ibtidai sinif müəllimləri üçün “İnklüziv siniflərdə təlimin təşkili” mövzusunda 36 akademik saatlı ixitasartırma təhsili proqramı hazırlanıb, həmçinin məktəb rəhbərlərinin bu istiqamətdə məlumatlandırılmasına məqsədilə “İnklüziv məktəb”

məsələləri” mövzusunda məruzəsi və məruzə etrafında müzakirələr davam edib.

Panel müzakirələrde mütxəssisler Nərimən Rəhimlinin “Autizm sindromlu uşaqlarla işin təşkili” və Vüsalə Həsənovanın “İnklüziv siniflərdə iştirak olunan interaktiv təlim üsulları” mövzularının çıxışları dinlənilər.

Xatırladaq ki, “2018-2024-cü illərdə Azərbaycan Respublikasında sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün inklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nın həyata keçirilməsi istiqamətində müəllimlərin üzərinə düşən vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi, müzakirəsi və bu istiqamətə nəzər-praktik məsələlərin öyrənilməsidir.

Konfrans ADA Universitetinin baş müəllimi Ülviyyə Mikayılovanın “İnklüziv təhsilin nəzəri

Təhsil sisteminə innovasiyalar gətirəcək mühüm qərar

➡ Əvvəli səh.

Oruc MUSTAFAYEV

Dövlət Programında əksini tapmış strateji vəzifələr universitetlərimizin ikili diplom və doktorantura proqramları çərçivəsində dünyanın nüfuzlu ali məktəbləri ilə əməkdaşlığına təkan verəcək. Proqramın əhatə dairəsinin genişlənməsi, bəy-nəlxalq təcrübənin öyrənilməsi gənclərin təhsilinə, onların zəruri bilik və sərisi tələb etməsinə töhfə verəcək.

Program doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil almış şəxslərin əldə etdikləri bəy-nəlxalq təcrübənin elmi-pedaqoji sahədə tətbiqinə, mezunların işlə temin olunmasına imkan yaradacaq. Həmçinin ayrı-ayrı ölkələrdən olan alimlərlə birgə tədqiqatlar aparılması, bəy-nəlxalq səviyyədə əlaqələrin genişləndirilməsi elmdə müsbət nəticələrə gətirib çıxaracaq. Programda nəzərdə tutulmuş hədəflərə nail olunması gözləcək, ölkəmizin təhsil sisteminə müsbət təsirini göstərəcək.

"Program təhsilin inkişafında gənclərin rolunun artırılmasına yönəlib"

İnqilab ŞAHBAZOV, London İqtisadiyyat və Siyasi Elmlər Məktəbinin məzunu: - Dövlət Programının qəbul olunmasında qarşıya qoyulan əsas hədəf bundan ibarətdir ki, vətəndaşlarımız, bütövlükde Azərbaycan gəncliyi elm və təhsilin inkişafında xərici təcrübədən faydalansın. Biz bunu ikili diplom və doktorantura təhsil proqramları, xərcidə təhsilin maliyyələşdirilməsi, xərici universitetlərə əməkdaşlıq, nüfuzlu ali məktəblərin alimləri ilə birgə fəaliyyətin dəstəklənməsində görürük. Bu sərəncam həm də elm və təhsilin inkişafında xüsusən də gənclərin rolunun artırılmasına yönəlib. Burada diqqəti doktorantura təhsilinə cəlb etmek isteyirəm. Əvvəlki xərici təhsil programında əsas diqqət bakalavr və magistratura təhsilinin maliyyələşdirilməsinə ayrılrırsa, növbəti programda doktorantura təhsilinə ciddi üsünlük verilir. Bu da onu göstərir ki, dövlət səfər elm sahəsində ixtisaslaşan insanların yetişdirilməsində və onların işlə temin olunmasında olduqca maraqlıdır.

Bundan əlavə, programda xərici alimlərlə əməkdaşlıq nəzərdə tutulur, bu isə xərici təcrübənin öyrənilməsi, xərici təcrübə və bilyar Azərbaycana axını baxımdan olduqca vacibdir. Qloballaşan dünyada mütləq şəkildə alimlərin birgə işləməsi elmin və ölkələrin inkişafına xidmət edir. Program çərçivəsində ölkəmizdə xüsusi qılıq hiss olunan elm sahələri - soziologiya, mühəndisliyin bir sira qolları, aviasiya və s. üzrə doktorantuların yetişdirilməsi və onların işlə temin olunması məsələsi də həllini tapacaq.

Təcrübəyə baxsaq, doktorantlar əsasən akademik mühitdə fəaliyyət göstərir, təlim və tədrisə məşğul olur. Hesab edirəm ki, sərəncam vasitəsi ilə pedaqoji heyətin cavalanması, yeni müəllimlərin yetişdirilməsi, yeni biliklərin tələbələrə çatdırılması təmin olunacaq ki, bu da çox müsbət vəzifədir. Doktorantura vasitəsi ilə boşluq olan sahələrdə mütbəssislərin hazırlanması təmin olunacaq. Doktoranturlara ayrılan dəstək eyni zamanda ölkədə elmi tədqiqatların inkişafında mütləq rol oynayacaq, gənclərin elmə marağını artırıcaq, onlar tədqiqatların aparılmasında marağlı olacaq və beləliklə, araşdırılmış mövzulara əsaslanacaq. Doktorantlar lazım göldikdə müvafiq sahələrdə məsləhət xidmətləri də göstərə biləcək. Xərici təcrübədə biz bunların bir çoxuna əmin ola bilərik. Doktoranturada təhsil alanlar oxuduqları müddətdə və ya məzun olduqdan sonra bu işlərlə məşğul olurlar.

Xaricidə təhsil alan gənclər yeni Dövlət Programı haqqında

"Dəyişiklikləri böyük bir qürur hissi ilə izləyirəm"

Mədinə QULİYEVA, London Universitet Koleccinin doktorantı: - London Universitet Koleccinde (UCL) və Böyük Britaniyanın digər əparıcı universitetlərində doktorantlar tədqiqat aparmaqla yanaşı, Ali Təhsil Akademiyası (Higher Education Academy) tərəfindən müəyyənələşdirilmiş müsbət peşəkar dəyerləri də öyrənir. Britaniya ali təhsilinin əsas dəyerlərini bilməkən mən həmişə bu ölkənin təhsil sistemini doğma təhsil sistemimiz ilə müqayisə edirəm. Azərbaycan təhsil sistemindəki təkmilləşdirmələri və dəyişiklikləri böyük bir qürur hissi ilə izləyirəm. İlk-ildə bu inkişaf daha aydın görünür. "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin bəy-nəlxalq rəqabətliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı" ilə həyata keçiriləcək tədbirlər üçün sağlam zəmin yaradıb. Əvvəlki Programın nəticəsi olaraq, Azərbaycanın bir səhər ali təhsil mütbəssislərinin nüfuzlu dünya universitetləri ilə ikili diplom proqramlarının sayılmış artırılması hədəfi son illərdə müsbət kimi qarşılıb.

Cüntki Azərbaycan gəncləri nüfuzlu universitetlərdə təhsil alan digər gənclər ilə eyni səviyyəli mütbəssisler kimi formalaşacaqlar. Program çərçivəsində qabaqcıl universitetlərdə təhsil alacaq gənclər akademik kadr potensialının, tədris proqramlarının və təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə töhfə verəcəklər. Xərcidə doktorantura səviyyəsində təhsilin maliyyələşdirilməsi üzrə verilən bu qərar gənclərin geleceyinə dair yüksək ümidi və edir. Doktorantura səviyyəsi üzrə universitetlərdə akademik heyətin ix-tisasca təkmilləşdirilməsi peşəkar mütbəssislərin yetişdirilməsini təmin edəcək.

Təcrübəyə baxsaq, doktorantlar əsasən akademik mühitdə fəaliyyət göstərir, təlim və tədrisə məşğul olur. Hesab edirəm ki, sərəncam vasitəsi ilə pedaqoji heyətin cavalanması, yeni müəllimlərin yetişdirilməsi, yeni biliklərin tələbələrə çatdırılması təmin olunacaq ki, bu da çox müsbət vəzifədir. Doktorantura vasitəsi ilə boşluq olan sahələrdə mütbəssislərin hazırlanması təmin olunacaq.

ya gətirmək üçün elmi-tədqiqat proqramlarının hazırlanması Azərbaycan Respublikasının ali təhsil mütbəssislərinin bəy-nəlxalq standartlar səviyyəsine yüksəldilməsinə asanlaşdıracaq və dünya reytingində iştirak etməsinə təmin edəcəkdir. İnanıram ki, Azərbaycan təhsil sisteminde tədqiqatlı təhsilin integrasiyası müsbət dəyişikliklərə səbəb olacaq. Hesab edirəm ki, "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xərici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Programı" məzunları olaraq xərici professorların və müəllimlərin cəlb olunmasına, xərici və Azərbaycan ali təhsil mütbəssisləri arasında əlaqənin genişləndirilməsinə kömək edə bilərik. Doktorantura səviyyəsində xərcidə təhsilin maliyyələşdirilməsi və Təhsil Nazirliyinin sənii intellekt istiqamətində müraciətlərə müsbət yanaşacaqlarını bildirməsi sevindirici bir həldir. Sənii intellekt səhiyyə, maliyyə, hüquq və neft-qaz sektorunu daxil olmaqla bir çox sahəyə böyük təsir göstərir. Bu istiqamətdə milli kadrların təhsili prioritet sahələrdə yeni metodların tətbiqinə təkan verəcək.

"Ali təhsil mütbəssislərinin gətiriləcək innovativ investisiya"

Aysel MUSAYEVA, Ankara Universitetinin və London Diplomatika Akademiyasının məzunu: - Dövlət Programı Azərbaycan təhsil sisteminə innovasiyalar gətirəcək müsbət bir qərardır. "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xərici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Programı" ilə xərcidə təhsil alaraq ölkəmizə qaydalar gənclərimizə, universitetlərə qoyulan bu

investisiya artıq yeni bir mərhələdə birbaşa ali təhsil mütbəssislərinə gətiriləcək innovativ bir investisiyaya çevriləcəkdir. 2007-ci ildən başlayaraq Dövlət Programı çərçivəsində Azərbaycan gənclərinin dünyanın müxtəlif ölkələrinin qabaqcıl ali təhsil mütbəssislərində təhsil almaq imkanı əldə etməsi ilə ölkəmizin kadr siyasetində güclü və potensiallı dəyişikliklər müşahidə olundu. Bu program hazırda qəbul olunan "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin bəy-nəlxalq rəqabətliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı" ilə həyata keçiriləcək tədbirlər üçün sağlam zəmin yaradıb. Əvvəlki Programın nəticəsi olaraq, Azərbaycanın bir səhər ali təhsil mütbəssislərinin nüfuzlu dünya universitetləri ilə ikili diplom proqramlarının sayılmış artırılması hədəfi son illərdə müsbət kimi qarşılıb.

Xərcidə doktorantura səviyyəsində təhsilin maliyyələşdirilməsi üzrə verilən bu qərar gənclərin geleceyinə dair yüksək ümidi və edir. Doktorantura səviyyəsi üzrə universitetlərdə akademik heyətin ix-tisasca təkmilləşdirilməsi peşəkar mütbəssislərin yetişdirilməsini təmin edəcək.

Doktorantların elm sahəsində ixtiraları, bəy-nəlxalq indeksli jurnallarda məqalələrinin çap olunması, bəy-nəlxalq konfranslarda azərbaycanlı gənclərin iştirakı, qabaqcıl universitetlərdə mühəzziro oxuması bu dövlət programının uğurlu nəticəsi olacaq.

Azərbaycanlı doktorantların nüfuzlu universitetlərdə təhsil alması, birgə tədqiqatların aparılması, birgə kitab və məqalələrin hazırlanması, dünya miqyasında inkişaf edən sahələrdə Azərbaycanın dünyada dəha da tanınması üçün müsbət rol oynayacaq. Bütün dünyada aktual mövzu olan təhsilin keyfiyyətinin dövlət səviyyəsində innovativ proqramlarla dəstəklənməsi nəzarətin, nəticələrin və uğurların müşahidə olunmasında müsbət əhəmiyyət daşıyacaq.

Azərbaycan gənclərinin bəy-nəlxalq səviyyədə həm ikili diplom, həm də doktorantura sahəsində dövlət səviyyəsində dəstəklənməsi müsbət bir hal kimi uğurların əldə edilməsində üstünlük təşkil edəcək.

"Proqramın Azərbaycan gəncliyinə böyük təhəfələrə verəcəyi şübhəsizdir"

Səncər ƏHMƏDOV, Kolumbiya Universitetinin doktorantı: - Bu programın Azərbaycan gəncliyi və elmi üçün böyük təhəfələr verəcəyi şübhəsizdir. Həm gənclərimiz xərcidə doktorantura təhsilinin maliyyələşdirilməsi, həm də ikili diplom layihəsinin əhatəliliyinin genişləndirilməsi müsər Azərbaycan elminin, təhsilinin dəha da güclənməsinə, inkişafına və dərinləşməsinə yol açacağına inanıram. Xüsusən, komüütər elmlərinin bu program tərəfindən əhatə olunan əsas sahələrdən biri kimi diqqətə alınması mənənə çox sevin-

dirdi. Cüntki bu istiqamət çağdaş dünya elminin ən aktual sahələrindən biridir. Ölkəmizdə bu sahədə xeyli istedadlı və peşəkar gənclərin olduğunu düşünürəm. Program gənclərin dünyanın aparcı təhsil ocaqlarında təhsil almalarına və tədqiqat aparmalarına şərait yaradacaq, gənclərimiz təkmilləşməsində, öz sahələrində dünya səviyyəli yaxşı mütbəssis olmalarında çox böyük rol oynayacaq. Düşünürəm ki, xərcidə bu bilik və bacarıqlara yiyələnən gənclərimiz gələcəkde neinki Azərbaycan, hətta dünya elminə töhfələr verməyə qadırırlar. Bu programda istirak edən hər kəs uğurlar diləyirəm.

"Program elmimiz üçün geniş imkanlar açır"

Olesya RAZUVAYEVSKAYA, Kembriç Universitetinin doktorantı: - Dövlət Programında tədqiqatçı doktorantların təhsilinin maliyyələşdirilməsi gənclərimiz və elmimiz üçün geniş imkanlar açır. Bu, çox müsbət məsələdir. Doktorantura səviyyəsində araşdırma mövzuları çox spesifik olduğundan, dünyada bu mövzularla bağlı araşdırma aparan tədqiqat mərkəzlərinin sayı çox azdır. Bu səbəbdən hətta bir çox tədqiqat mərkəzləri və universitetləri olan böyük ölkələrdə belə öz maraqlarına uyğun olan tədqiqat qrupunu və elmi rəhbəri tapmaq çətin ola bilər. Bundan başqa, təbiət elmləri kimi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmaq üçün innovativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno-vativ avadanlıqla və maliyyəye ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimiz doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xərcidə təhsilinin maliyyələşdirilməsi, ölkəmizdə yalnız giriş səviyyəsində öyrənilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən biri isə əməkdaşlığıdır, xüsusilə disiplinlərərəsəsi sahələrdə qabaqcıl arasdırma aparmak üçün inno

Məlumdur ki, biz texnoloji proseslərin sürətlə inkişaf etdiyi bir dövrdə yaşayırıq. Eyni zamanda dünyamızda ciddi dəyişikliklər baş vermekdədir. Bu dəyişikliklər daha çox rəbitə, nəqliyyat və texnologiya ilə əlaqədardır. Bu da bütün elm sahələrinin, yeni texnologiyaların təhsil sahəsində bacarıqla tətbiq edilməsini tələb edir. Şagirdlərin fənlərə marağını artırmaq, dərsdən sonra əlavə hazırlığı aradan qaldırmaq üçün tədrisdə yeni yanaşmalar zəruridır. Gələcəyin mütexəssislərini yetişdirmek üçün STEM tədris üslublarından biridir. STEM anlayışı 2000-ci illərdə meydana gelmişdir. Tədricən STEM məzmunlu peşələrə tələbat artmağa başlamışdır. Həzirdə orta məktəblərdə belə üsulların tətbiqi davam edir.

bəb olur. Qruplar öz qeydlərini birlikdə müzakire edirlər. Neticədə başa düşürər ki, çıçək, toxum və meyvə cinsi çoxalma prosesində iştirak edir. Ona görə onlar generativ orqanlar adları.

Mövzunun bitki nümunələri üzərində izah edilməsi şagirdlərin derkətmə qabiliyyətini artırır. Eyni zamanda on çətin mövzuların onların yaddaşında uzun müddət qalmamasına səbəb olur.

VI sinifdə tədris olunan “Bitkilərin həvədən qidalanması. Fotosintez” adlı mövzunun izahı müəllimlərin xüsusi bacarıq tələb edir.

Bu mövzunu öyrənməklə şagirdlər ilk dəfə üzvi maddələrin yaranmasını, işqida nişastanın necə emələ galması haqqında məlumat elde etmiş olurlar. Mövzunu öyrənənə qədər şagirdlər elə bilirlər ki, bitkilər böyükən üçün zəruri olan maddələri torpaqdan alırlar. Məlumdur ki, bitkilər müxtəlif mineral maddələri yalmaz suda həll olmuş halda qəbul edir. Bunu şagirdlərə başa salmaq üçün əvvəlcə dərslikdəki mövzu ilə tanış olmaq məqsədəyündür. Holland alimi van Helmont bitkilərin qidalanmasına aid təcrübə aparmışdır. Həmin təcrübəyə aid mövzuda şəkillər verilmişdir. Təcrübənin mahiyyətinin aydın olması üçün şagirdləri iki qrupa böylər. Birinci qrup söyüd bitkisinin kütlesinin nə qədər artdığını, ikinci qrup isə torpağın kütlesinin nə qədər

“STEM” sözü “Elm” (Science), “Texnologiya” (Technology), “Mühəndislik” (Engineering) və “Riyaziyyat” (Mathematics) sözlərinin birinci hərfindən əmələ gəlmədir. Burada elm dedikdə, fizika, kimya və biologiya nəzərdə tutulur. Məlumdur ki, yaşadığımız dövr texnologiya əsəridir. Buna görə de müasir texnologiya proseslərən xəbərdar olan mütexəssislərənən çox böyük ehtiyac vardır. Dünyada daha çox ehtiyac duyulan STEM üzrə peşələrdən biri biologiya mühəndisliyidir. Biologiya mühəndisi ixtisasına yiyələnən hər hansı bir şəxs sünə ürək, böyrək, mədə və başqa daxili orqanları hazırlamaq bacarığı. Ona görə de həmin şəxs biologiya ilə yanaşı mühəndislik və riyaziyyat sahələrinə də mükməm birməlidir. Bu da tədris prosesində STEM üsullarının daha geniş tətbiq edilməsinə zəruri edir.

Son illər Azərbaycanda təhsil sisteminin daha da inkişaf etdirilməsi, onun dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması üçün böyük işlər görülməkdədir. Ölkəmizdə də STEM təhsil üsullarının tətbiqinə başlanılmışdır. Buna əlavə şagirdlər oralarq Təhsil Nazirliyi tərafından “Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə grant müsabiqəsi” əsasında iki dəfə “STEM Azərbaycanda” müəllim konfransı da təşkil edilib.

STEM üsullarının tətbiqi zamanı ayrı-ayrı elm sahələrinin bir-biri ilə əlaqəsi təmin edilmiş olur. Bu zaman təhsilalanlarda yeni bacarıqlar formalaşır.

Tahə İBRAHİMOV,
Ağsu rayonu İləçi kənd orta məktəbinin
biologiya-coğrafiya müəllimi

Əvvəlcədən hazırlanmış bitki nümunələri üzərində izah edilməsi məqsədəyündür.

Bu zaman mövzu əvvəlcə şəhəri izah olunur ki, kök, gövdə və yarpaq çıçəkli bitkilərin əsas vegetativ orqanlarıdır. Kök bitkini torpağa bərkidir. Torpaqdan suyu və suda həll olunmuş mineral maddələri qəbul edir. Həmin maddələri bitkinin yerüstü hissələrinə ötürür. Bəzən kök özündə ehtiyat halında qida maddələri toplayır. Gövdənin üzərində yarpaq və turmurcuqlar olur. Cavan gövdələr zoğ adlanır. Gövdə bitkinin kökü ilə yarpaqları arasında əlaqə yaradır. Yarpaqları işığa çıxarırlar. Yarpaqda qaz münbadiləsi gedir, su baxımları və üzvi maddələr omala gelir. Üzvi maddələr isə digər canlıların əsas qidasını təşkil edir. Deməli, yarpaqlar olmasadı, insan və digər canlı orqanızın bu gün mövcud ola bilməzdi. Belə maraqlı məlumatlar şagirdlərin diqqətini calb və mövzunu başa düşməkdə kömək edir.

Müəllim generativ orqanları nə qədər geniş və maraqlı izah etsə də, şagirdlər başa düşməkdə çətinlik çəkirler. Tez-tez aşağıda ki sualları verirler:

1. Çiçək nə türün generativ orqan adlanır?
2. Ziqot nədir?
3. Rüşeym nədir?

Generativ orqan və sualların cavabını aydınlaşdırmaq üçün şagirdləri üç qrupa ayıriq. Birinci qrupa çıçək, ikinciye toxum, üçüncüye isə meyvə nümunələri verir. Birinci qrupa çıçəyin hissələrinin adlarını, ikinci və üçüncü qrupa isə toxumla birləşdir. Rüşeym isə yaradılar.

Birinci qrup qeyd edir ki, çıçək şəklini deymişmiş zoğdur. Ən mülüm hissələri isə dişicik və erkəkcikdir. Bu hissələrdə cinsiyət hüceyrələri əmələ gelir. Həmin hüceyrələr birləşərək ziqot əmələ götürir. “Ziqot” yunancaya “birleşən cütlük” deməkdir. Ziqot isə bitkiyə başlangıç verən rüşeym əmələ götürir.

İkinci qrup qeyd edir ki, toxumun içərisində rüşeym və ehtiyat qida maddələri vardır. Əlverişli şərait olduqda ehtiyat qida maddələri rüşeymə axır. Rüşeym isə inkişaf edərək göləcək bitkiyə başlangıç verir.

Üçüncü qrup isə qeyd edir ki, meyvəyanlığı xaricdən nazik qabıqla shata olunur. Qabığın altında çoxlu qida maddələri olur. Həmin maddələrdən istifadə etmek üçün müxtəlif canlılar meyvələri bir yerdən başqa yere aparırlar. Bu da toxumların yayılmasına səbəb olur.

Beləliklə, mövzunun tədrisi zamanı müəllim mövcud resurslardan istifadə etdi-

“Yaxşılığa yaxşılıq”

Azərbaycan dilindən dərs nümunəsi

Şükufə QASIMOVA,
Bakı şəhər 284 nömrəli tam orta
məktəbin ibtidai sinif müəllimi

Fənn: Azərbaycan dili;

Sinif: III sinif;

Mövzu: Yaxşılığa yaxşılıq;

Standart:

1.1.2. Dinlədiyi fikirəri təhlil etmək-lə mövqeyini şərh edir.

2.2.4. Mətnindəki əsas fikri höystələndirir.

Məqsəd:

- Dinlədiyi bedii mətnin ideyasını müyyən edir və ona münasibət bildirir.

- Höystəndən misallar gotirməkə oxuduğu mətnin ideyası və obrazları haqqında fikir yürüdür.

İnteqrasiya:

Höyat bilgisi: 3.2.2. Mənəviyyata

zidd xüsusiyyətlərə münasibət bildirir.

İş forması: Böyük və kiçik qruplarla iş.

İş üsulu: Beyin həmləsi, müzakirə, Venn diaqramı.

Resurslar: Dərslik, şəkillər, kompüter, proyektor, videoçarx, flamastr, kley, iş vərəqləri.

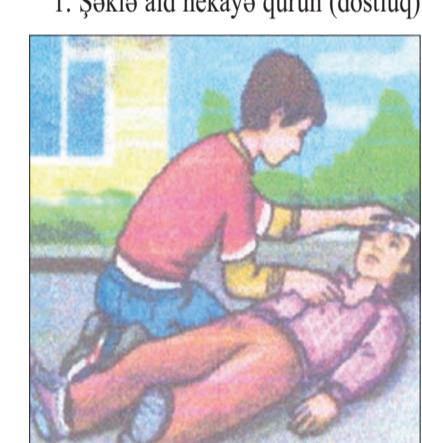
II qrup:
1. Şəkələ aid hekayə qurun (yaxşılıq).

2. Keçidiyimiz mətnin açar sözlərini yazın.

III qrup:
1. “Yaxşılığa yaxşılıq” mətninin xəritəsini tamamlayın.
2. Dostluğun simvolunu çəkin.

IV qrup:
1. Şəkələ aid hekayə qurun (dostluq).

2. Yaxşılığa aid bir neçə atalar sözü yazın.

V qrup:
1. “Dost dar gündə tanınar” atalar söyüne kiçik mətn qurun.

2. Yaxşılığa aid simvol çəkin.

İnformasiya mübadiləsi:
Hər qrup öz işini təqdim edir. Qrupların işi lövhədən asılır.

İnformasiyanın müzakirəsi:
Qrupların təqdimatı başa çatdıqdan sonra şagirdlər suallar verirəm:

1. Sizcə, heyvanlarda minnədarlıq hissi olurmu?

2. Onlar yaxşılıq başa düşürərlər?

Sonra şagirdlərin cavabları dinlənilər.

Nəticə və ümumiləşdirme:

Şagirdlərin cavablarından ümumi nəticəyə gəlinir ki, yaxşılıq edən yaxşılıq görür. İnsan təmənnasız yaxşılıq etməlidir, dostluq etməyi bacarmalıdır.

Əvvəl qrup qeyd edir ki, meyvəyanlığı xüsusiyyəti nədir?

“İkinci mövzumuz məzmunu və ideyası nədir?” sualları ilə müraciət edirəm.

Sonra şagirdlər öyrəndiklərini qrup işi formasında tətbiq etməyi təklif edirəm.

Şagirdləri beş qrupa böylərəm. Qruplara təpsirinə yazılmış iş vərəqləri paylayıram. Qruplar öz liderlərini seçirərlər.

Yardımçı sual:

İnsanlar nə üçün yaxşılıq edirlər?

Tədəqiqat sualı:

Təmənnasız yaxşılıq nə deməkdir?

Mətn şagirdlərinə təmənnə hissəsi oxunur. Mətnə aid suallar verilir. Dini-

ləmə mətnini oxuyuram. Şagirdlərə “Sizcə, ayı oğluna doğrudan bəs sözəri piçildəməsidir?”. Uşaqlar, birincı mövzumuz məzmunu və ideyası nədir?” sualları ilə müraciət edirəm.

Sonra şagirdlər öyrəndiklərini qrup işi formasında tətbiq etməyi təklif edirəm.

Şagirdləri beş qrupa böylərəm. Qruplara təpsirinə yazılmış iş vərəqləri paylayıram. Qruplar öz liderlərini seçirərlər.

I qrup:

1. Mətnin ardını davam edin:

İt xəstələndi. Qorxmaz onun altına

quru ot döşədi, süd verdi. İt sağaldı. Bir

gün Qorxmaz balıq tutmağa çaya getdi.

İt də yanında idi. Qorxmaz sürüyü-

süb.....

2. Dostluğa aid bir neçə atalar sözü yazın.

Qruplar	I	II	III	IV	V
Məyarlar					
Mətnin ideyasını müyyən edir					
Mətnində əsas fikri slaytəndirir					
Təqdimat					
Əməkdaşlıq edir					
Notəc					

"Biliyə bir ağac kimi yanaşın"

İlon Mask: "Abstrakt riyazi məsələlər və tənliklərin həllinin uşaqlar üçün heç bir xeyri yoxdur"

Rüstəm QARAXANLI

Əksəriyyət onu elektrik enerjisi ilə işləyən "Tesla" avtomobiləri ilə tanır. Sonra o, kosmosa avtomobil göndərmək iddiası ilə gündəmi "işgal etdi". Hərçənd bu vaxtadək 4 müxtəlif istiqamətli milyardlıq şirkətin əsasını qoyub, kifayət qədər uğur və pul qazanmışdır. Söhbət dövrümüzün ən dahi personajlarından biri İlon Maskdan gedir. Milyarder iş adamı, ixtiraçı, mühəndis... Kimdir o? Hər kəsə maraqlıdır: İlon Maskın uğur formulunun sırrı nədən ibarətdir?

Fərqlərin aşkarlanması

İş adamı və blogger Maykl Simmons bu suallara cavab axtarmışa çalışıb. Onun sözlerine görə, bir çoxları Maskin uğur qazanmasının əsas səbəbini dayanmadan işləməsində, ətninliyə惆umluyluyundə və uzaqgörənlilikdən axtarırlar. Mask həftədə 85 saat işləyir. Deyilənə görə, uşaqlıqda gün ərzində 10 saat əlinə keçən bütün kitabları oxuyurmuş. Mask mühəndislik, fizika, raket senayesi və günəş enerjisi sahələrinin mahir bilicisidir. Simmonsun fikrincə,

kross-trening - müxtəlif sahələrin eyni vaxtda öyrənilməsi hesabına mümkün olur. Qardaşı Kimball Maskin dediklərinə görə, İlən uşaqlıqda gün əki kitab oxuyurmuş. Yəni bu o deməkdir ki, əger məsolən, bizi bir aya bir kitab oxuyurqsa, Mask 60 dəfə bizdən çox oxuyur. Əvvəl o, elmi fantastika, fəlsəfə, din, programlaşdırma, tənmiş iş adamları və ixtiraçuların biografiyaları ilə maraqlanmışdır. Bir az böyüdükdən sonra fizika, mühəndislik, biznes texnologiyaları, məhsulun istehsalı kimi mövzuları maraqq göstərməye başlayır. İlənun

- Avtomobil sənayesinde "Tesla";
- Lokomotiv və qatar istehsalında "Hyperloop". Yeri golmışkən, Mask ABŞ hökumətinə Vaşingtonla Nyu-Yorku əlaqələndirəcək yeraltı tunelin tikilməsini təklif edir ki, burada nəqliyyat vasitəsi həmin "Hyperloop" və kuum qatarları olmalıdır;
- Aviasiyada üfüqi qalxan və enən elektrik təyyarələrin istehsalı;
- Texnologiyalarda "PayPal";
- Süni intellekt sahəsində "OpenAI" qeyri-kommersiya şirkəti. Bu şirkətin əsas missiyası indi və gələcəkdə süni intellektin insan hayat və faaliyyətinə təsirini minimuma endirmək istiqamətində çalışmaqdan ibarət olacaq.

**Onu bilin ki,
hər şeyi bilməlisiniz**

Psihologiya professoru Kit Holyak analoji düşüncələri üzrə tanınmış ekspertlərdəndir. Holyak hər kəsə özüne iki sual vermemi mösləhət görür:

1. Bu mənə neyi xatırladır?
2. Niyo bu mənə onu xatırladır?

Professorun fikrincə, siz daima suallar vermek və ətrafla maraqlanmaqla beyni əzələlərini möşq etdirir və digərlərinin nəzərlərini cəlb etməyən yenilikləri özünüz üçün köşə etmiş olursunuz. Bu səbəbdənki, Mask dahi hesab edilir.

- Genc illərində digərlərindən 60 dəfə çox kitab oxuyub;
- Müxtəlif yönümlü ədəbiyyatı oxz edib;
- Öyrəndiklərini fundamental prinsiplərə "parçalayıb" və yeniden "toplayıb".

Tanınmış ekspert-erudit Riçard Balmister Fullerin düşüncənin deyişilməsinə dair araşdırmaları 10 il əvvəl yazılsa da, bu gün də aktualdır: "Elə bir əsrədə yaşayırıq

"üçlü". Zaman keçidkə o da bütün atalar kimi övladlarının keyfiyyətli təhsilini təmin etmek gerçəklilik ilə üz-üzə qalıb. Əvvəl övladlarını Los-Ancelesde fəaliyyət göstəren xüsusi istedadlı uşaqlar üçün nəzərdə tutulan Mirman məktəbinə göndərir. Bu məktəbə qəbul olunmaq üçün xüsusi IQ-testin keçilməsi lazımdır. Maskin uşaqları bu məktəbde oxusalar da, o, verilən təhsilin soviyyəsindən narazı qalır. İlən, ümumiyyətə, hesab edir ki, problem məktəbdə deyil, ABŞ-in təhsil sistemindədir. İş adamı bu sistemi tükənmüş və köhnəlmış hesab edir. Hazırkı məktəblər sənaye dövrünün möhsuludur. Burada bütün uşaqlar eyni dərsi keçirlər, baxmayaraq ki, onların fərdi qabiliyyət və zekaları bir-birindən fərqlidir. Bu yanaşma informasiya dövrünün tələblərinə cavab vermir, o ki qaldı 2030-2050-ci illərdə aktiv karyera fəaliyyətində olacaq indiki uşaqların ehtiyaclarına danışır.

Məktəbin daxili valyutası - "Astra" mövcuddur. Uşaqlar bu pul vahidi vasitəsilə təreyдинin əsaslarına yiyələnlərlərlə. Dərslər görə qiymət verilmir, ev işi yoxdur, uşaqlar cəm halında, bir-birlərinə kömək edə-edə sınıfdan-sinfe keçirlərlə. "Dərslərdə nəyin müzakirə olunduğu əhəmiyyətli deyil, ister Arktikanın sularında hərəkət edən gəmilərin hüquqları olsun, ister zavodun gölü cırıldırılsın. Əsas olan odur ki, uşaqlar bu problemləri evdə ailələri ilə birlikdə müzakirə etməli və bir neçə mümkün sənari佐 hazırlımlıdırlar" - deyə məktəbin direktoru Coşua Dan söyləyir.

"Space X" texnoloji şirkət olsa da, bu məktəbdə elektron devayslardan demək olar istifadə edilmir. Nəzəriyyədən çox praktikaya önmər verilir. Planşet qadağandır. Gündə uzağı bir saat "Mac" kompüterlərinə istifadə olunur, o da "Google Classroom", "Khan Academy", "Code Academy" və "Edx" kimi təhsil programları ilə əlaqə yaratmaq üçün. C.Dan hesab edir ki, uşaqlarda fantaziya həddindən artıq güclüdür və bir çox hallarda onların nəsə etmələri üçün bir parça təmiz kağız yetərlərə bilər.

Məktəbdə həmcinin xarici dillərə önmər verilmir. İlən Mask özü əlavə dilin öyrənilməsinə qarşı çıxır. Bu isə təsədüfi deyil. Onun əsasını qoyduğu neyrotexnoloji şirkət - "Neuralink" insan beyni ilə kompüter arasında interfeys əlaqələrinin istehsalı ilə möşguldür. Əgər bu keşf baş tutarsa, təbii ki, əlavə dil bilgisinə ehtiyac qalmayacaq.

Maskin qənaətinə görə, abstrakt riyazi məsələlər və tənliklərin həllinin heç bir xeyri yoxdur. Uşaqlar bunu niyə etdiklərini anlamır, insan beyni isə ona lazım olmayan informasiyanı çıxdaş edir. Bunun əvəzinə uşaqlar praktiki fizika və riyaziyyatla məşğul ola, misal üçün, mühərrrik söküb-yığmağı, yaxud peyk yaratmağı öyrənməlidirlər. Təhsilə belə yanaşma çoxdan məlumdur, ancaq çox nadir hallarda tətbiq olunur. Mask hesab edir ki, artıq vaxt yetişib.

"Forum Daily"nın məlumatına görə, məktəbdə ağırılı Qərb dünyası üçün ənənəvi olan mühəndislik, riyaziyyat, elm və texnologiyalar üzərində salınır. STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) artıq çoxdan köhnəlib, təsadüfi deyil ki, ilk dəfə bu yanaşmanın tətbiqinə hələ uzaq 1903-cü ildə Avstraliyada başlanılib. Mask hesab edir ki, bugünkü uşaqlar süni intellekt işləməyi bacarmalı, strategiyanı yaxşı bilmeli, həmçinin həyatı vacib məsələlərə dair abstrakt diskussiyalarda iştirak etməyi bacarmalıdırlar.

"X Prize Foundation"un sədri Piter Diamindis məktəbin içinde olan azsaylı şəxslərdən biridir. Danışığına görə, bütün dərslərin vacib elementi etika və mənəviyyat barədə səhərətdir. Məktəbdə hesab edirlər ki, uşaqlar toqquşacaqları real həyatın ssenarilərini ididən öyrənməlidirlər.

"Məktəbdə təqribən belə ssenarili oyunlar keçirilir: təsəvvür edək ki, bir gəlün yaxınlığında zavod fəaliyyət göstərir. Bu zavodun işləməsi nəticəsində gələn məhv olur.

şəhərənətliyə惆umluyluyundən fərqli olmaqla "ugur qazanmaq üçün konkret bir sahənin mütəxəssisi olmaşan" stereotipini daşıtmışsa, hər birinə dair səhəri bilik əldə etdirsiniz və ustalıq seviyyəsinə çata bilmirsiniz. Ancaq ekspert-eruditlərin uğurları bu qənaəti inkar edir. Fərqli sahələrdə təhsil size bol informasiya verir, deməli, həm de innovasiyalara yol göstərir" - deyə blogger yazır.

Simmonsun sözlərinə görə, əgər siz texnologiyalarla mövcudsunuzsa və eyni zamanda biologiyadan agahsanıza, yalnız texniki nəşrlər oxuyan həmkarlarınıza qabaqlayacaqsınız. Çünkü elə bir keşf edəcəksiniz ki, digərlərinin ağılna gəlməyəcək. Həyat göstərir ki, dünəndəki insanların yalnız az qismi öz sahələrinə aid olmayan nələrləse maraqlanır.

Maraqlı bir araştırma Simmonsun qənaəti ilə üst-üstə düşür. Dünyanın tanınmış 59 opera ifaçısının həyat və yaradıcılığı öyrənilib və müəyyən olunub ki, onların uğur qazanmalarının səbəbi üstəsi olduqları janrı fərqli yönərlə qarışdırıb ekspəriyent etmələrindədir. UPENN-in tədqiqatçısı Skot Barri Kaufman hesab edir ki, bu,

çox vacib bir xüsusiyyəti var və Simmons uğurların səbəbinə amildə görür: o, aldığı informasiyaları müxtəlif sahələr arasındakı böülüşə və paylaşımda bilir. Beləliklə, bir sferada əldə etdiyi bilik və bacarığı digərlərindən tətbiq edir. Mask deyir: "Biliyə bir ağac kimi yanaşın. Əvvəl möhkəm gövdə, yəni fundamental prinsiplər, sonra yarpaqlar, yəni detallar".

Biliklərin abstrakt prinsiplərə çevriləməsi əldə edilmiş informasiyanın fərqli sahələrdə tətbiqinə şərait yaradır. İnsanların fundamental prinsipləri intuitiv anlamalarına "Fərqlərin aşkarlanması" deyilir. Sədə yolla izah edək. Məsələn, sizin qarşımızda tutaq ki, hərəsində 20 ədəd "A" hərfi yarılmış iki lövhə var. Birinci lövhədə hərflər fərqli dizayn və şriftlə yazılb. İkinci lövhədə isə bütün "A"lar eynidir. Birinci lövhə ikincidən fərqli olaraq bize "A" barədə dəha çox məlumat, oxşarlıqlar və forqlər barədə informasiya verir. İkinci lövhə isə eyni "A"lardan ibarətdir deyə, biz fərqli heç bir informasiya əldə edə bilərik.

Gizli məktəb

İlon Maks güman ki, dövrümüzün ən qeyri-adi şəxsiyyətlərindən biridir. Özünnü var-dövletini o, müəllifi olduğu inqilabi və belə demək mümkündür, zəmanəni qabaqlayan layihələri hesabına toplaya bilir. Ancaq onun geniş ictimaiyyətin gözündən uzaq, qeyri-populyar bir layihəsi de mövcuddur: Gizli məktəb!

İlon 5 uşaq atasıdır. 2004-ci il doğumluları və 2006-ci ildə dünyaya gəlmiş

İlon Mask kimdir?

28 iyun 1971-ci ildə Cənubi Afrikada doğulub. Atası yerli müdəndis, anası kanadalı dietoloq olub. Uşaqlığı Cənubi Afrikada keçib. İlk kompüterə 10 yaşında sahib olub və ixtria etdiyi oyunu 500 ABŞ dollarına satıb. Uşaqlıqda gündə 10 saat kitabı oxuyub. Pretoriyada orta məktəbi bitirdikdən sonra isə ABŞ-a köçüb. 21 yaşında Pensilvaniya Universitetində daxil olub, iki bakiyər pilləsindən yiyələnib - İncəsənət və Elm Məktəbində fizika, Uortonun Biznes-məktəbində isə iqtisadiyyat üzrə. 24 yaşında Stenford Universitetində daxil olub, ancaq cəmi bir neçə gündən sonra burada təhsil almaqdan imtina edib. Hər gün özünü təhsilə maşğuldur. 2018-ci ildə olan məlumatə görə, 20,9 milyard dollarla sahibdir. "Solar City" şirkətinin Direktorlar Şurasının üzvü, "Tesla"nın yaradıcısı, baş direktoru və Direktorlar Şurasının sədri, "Space X"ın təsisçisi, baş mühəndisi, sahibi və baş direktoru, "PayPal"ın təsisçisiidir.

Əgər zavod bağlanarsa, insanlar işsiz qalaçaq. Zavod işləməyə davam edərsə, göl, onun flora və faunası siquta uğrayacaq. Nə etməli?"

Məktəbin daxili valyutası - "Astra" mövcuddur. Uşaqlar bu pul vahidi vasitəsilə təreydingin əsaslarına yiyələnlərlərlə. Dərslər görə qiymət verilmir, ev işi yoxdur, uşaqlar cəm halında, bir-birlərinə kömək edə-edə sınıfdan-sinfe keçirlərlə. "Dərslərdə nəyin müzakirə olunduğu əhəmiyyətli deyil, ister Arktikanın sularında hərəkət edən gəmilərin hüquqları olsun, ister zavodun gölü cırıldırılsın. Əsas olan odur ki, uşaqlar bu problemləri evdə ailələri ilə birlikdə müzakirə etməli və bir neçə mümkün sənari佐 hazırlımlıdırlar" - deyə məktəbin direktoru Coşua Dan söyləyir.

"Space X" texnoloji şirkət olsa da, bu məktəbdə elektron devayslardan demək olar istifadə edilmir. Nəzəriyyədən çox praktikaya önmər verilir. Planşet qadağandır. Gündə uzağı bir saat "Mac" kompüterlərinə istifadə olunur, o da "Google Classroom", "Khan Academy", "Code Academy" və "Edx" kimi təhsil programları ilə əlaqə yaratmaq üçün. C.Dan hesab edir ki, uşaqlarda fantaziya həddindən artıq güclüdür və bir çox hallarda onların nəsə etmələri üçün bir parça təmiz kağız yetərlərə bilər.

Məktəbdə həmcinin xarici dillərə önmər verilmir. İlən Mask özü əlavə dilin öyrənilməsinə qarşı çıxır. Bu isə təsədüfi deyil. Onun əsasını qoyduğu neyrotexnoloji şirkət - "Neuralink" insan beyni ilə kompüter arasında interfeys əlaqələrinin istehsalı ilə möşguldür. Əgər bu keşf baş tutarsa, təbii ki, əlavə dil bilgisinə ehtiyac qalmayacaq.

Maskin qənaətinə görə, abstrakt riyazi məsələlər və tənliklərin həllinin heç bir xeyri yoxdur. Uşaqlar bunu niyə etdiklərini anlamır, insan beyni isə ona lazım olmayan informasiyanı çıxdaş edir. Bunun əvəzinə uşaqlar praktiki fizika və riyaziyyatla məşğul ola, misal üçün, mühərrrik söküb-yığmağı, yaxud peyk yaratmağı öyrənməlidirlər. Təhsilə belə yanaşma çoxdan məlumdur, ancaq çox nadir hallarda tətbiq olunur. Mask hesab edir ki, bugünkü uşaqlar sənədlərə dair abstrakt diskussiyalarda iştirak etməyi bacarmalıdırlar.

"X Prize Foundation"un sədri Piter Diamindis məktəbin içinde olan azsaylı şəxslərdən biridir. Danışığına görə, bütün dərslərin vacib elementi etika və mənəviyyat barədə səhərətdir. Məktəbdə hesab edirlər ki, uşaqlar toqquşacaqları real həyatın ssenarilərini ididən öyrənməlidirlər. Təhsilə belə yanaşma çoxdan məlumdur, ancaq nadir hallarda tətbiq olunur. Mask hesab edir ki, artıq vaxt yetişib. Peykin layihələndirilməsi və mühərrrik üzərində iş uşaqlara riyazi və fiziki məsələlərin həllinə imkan yaradacaq. Əlliñəndəki alətlər isə onları tacribəyə alışdıracaq. "Uşaqlar bu yolla hər hansı bir problemin həllinə çalışıdılqda, bunu nəyə görə etdiklərinin fərqi varacaqlar. Onlarda motivasiyaları formalaşacaq və tekbaşına oxuyub biliklər əldə etməyə müvəffəq olacaqlar" - deyə Mask bildirir.

Cümhuriyyət tarixinə həsr olunmuş konfrans

“Jurnalist Araşdırmaçıları Mərkəzi” İctimai Birliyi Saatli şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbdə “Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti Azərbaycan dövlətçiliyinin əsas varisi kimi: dövlətçilik ənənələrimizin mediada təhlili” adlı konfrans keçirilib.

Tədbir Dövlət himminin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbin coğrafiya müəllimi Roman Yusubov çalıştığı təhsil ocağında bu mövzuda tez-tez keçirilən tədbirlərin məktəblilər arasında vətənpərvərlik hissimin gücləndirilməsinə xüsusi rolunu olduğunu bildirib.

“Jurnalist Araşdırmaçıları Mərkəzi” İctimai Birliyinin sedri Seymour Verdizadə bildirib ki, tədbirin keçirilməsindən məqsəd Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti ərsini, Azərbaycanın zəngin dövlətçilik ənənələrini yeniyetmə və gənclər arasında təhlili etmək, tariximizi bərpa etmək, təhsilin təhsilçilər arasında vətənpərvərlik hissimin gücləndirilməsinə xüsusi rolunu olduğunu bildirib.

S. Verdizadə Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin Azərbaycan dövlətçilik tarixində özünməxsus yer tutduğunu bildirib. Vurgulanıb ki, Cumhuriyyət ərsini təhlili etmək təkcə dövlət qurumlarının vezifəsi deyil, vətəndaş cəmiyyəti institutları, digər sektorlar da bu prosesdə fəal iştirak etməlidirlər.

“Türkiyə Universitetləri Məzunları” İctimai Birliyinin sedri Cingiz Bayramov bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin 2018-ci ili “Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti ili” elan etməsi Azərbaycan dövlətinin AXC ərsine xüsusi önem verdiyini göstərir. Ç.Bayramov məktəbliləri Azərbaycan tarixini dərinlənmiş öyrənməye səsləyib. Vurgulanıb ki, öz tarixini yaxşı bilən nəsil həmişə dövlətçilik ideyalarına bağlı olacaq.

Xalid NƏCİYEV,
Saatlı Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Könül Rüstəmli

Cəbrayıl rayon 4 nömrəli tam orta məktəbin ibtidai sinif müəllimi

“Gələcək gənclərin, onlar isə müəllimlərin əsəridir”.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

“Müəllim təkcə elm öyrətməməlidir”

Nigar Bezrajvard: “Ən əsası vətəninə, dövlətinə layiqli vətəndaş hazırlamalıdır”

Nigar Bezrajvard 1957-ci ildə Gəncə şəhərində anadan olmuş. Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirib. Təyinatla bir müddət Zaqatala rayonunda işləyib. 1985-ci ildən Ağstafa şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbdə Azərbaycan dilini və ədəbiyyat müəllimi işləyir. Bu il Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə “Əməkdar müəllim” fəxri adına layiq görüllüb.

- Nigar xanım, “Əməkdar müəllim” fəxri adına layiq görülməyiniz xəbərini eydəndə hansı hisslerlə keçirdiniz?

- Bolı, ilk gündən hər bir uşaqları fördi yanaşmağa üstünlük verirəm. Axi, nadincə uşaqa pis demək olmaz, ona yaxşı tərəfdən yanaşır, yaxşaların yaxşısı etmek lazımdır.

Məktəbdə günlərlə dərsə gəlməyən, kitab üzü açmayan uşaqlarla, ünsiyyətdən çəkinən şagirdlərlə xüsusi möşəl oluram. Onlarla maraqlı tədbirlər təşkil edirəm, daxilərindəki potensialı özlərinə çatdırırıram. Nəticədə dünən ən passiv uşağı, sonrakı günlər sıfırın ən nümunəvi şagirdi olur.

- Müəllimlik şərəflə peşədir. Sizcə, bu günün müəllimləri bu şərəflə peşənin yüksəkliyini öz çıxılardan daşıya bilirlərmi?

- Əlbəttə, müəllimlik peşəsini seçən hər bir kəs bu sənətin şoroflu və məsuliyyətli olduğunu dərk edir və bu şoroflu adı öz çıxınında daşıya bilir.

Bir də qəlbən müəllim olmayanlar bu yolda çox uzun gedə bilirlər.

- Bu il noyabrın 28-də Bakıda Azərbaycan müəllimlərinin XV qurultayında iştirak etmisiniz. Qurultaya bağlı şəxsi təssüratlarınız necə oldu?

- Bolı, Bakı Konqres Mərkəzində Azərbaycan müəllimlərinin

XV qurultayında Ağstafa şəhər 2 nömrəli məktəbi temsil etdim.

Bələ məhəşəm bir tədbirə devot alıdığım üçün çox qürur hissi keçirtirdim. Azərbaycanın tanınmış ziyalılarım bir arada görmək mənənə gözəl hissələr beşə etdi. Çünkü bu tədbirə təltif olunanlar arasında mən də var idim. Cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən Əməkdar müəllim fəxri adına layiq görülmək və qurultayda bu təltifi təhsil naziri Ceyhun Bayramov tərəfindən qəbul etmək mənənə qürurvericidir.

Qazandığım bütün uğurlara görə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə minnətdaram.

- Təcrübəli bir müəllim kim indiki gənc müəllimlərə hansı məslə-

hətləri verərdiniz?

- Mən sosial şəbəkələrdə tez-tez gənclərin yazılarını oxuyuram. Bir gənc qız yazmışdır ki, imtahanandan qorxuram. Görənən imtahan verib ali məktəbe qəbul ola bilərəm? Mən ona yazdım ki, əlbəttə, imtahan verə bilərsən, çox da gözəl müəllim olarsan. Sadəcə müvəqqəti əziyyət çəkib öz üzərində çələşməliyim.

İndiki gənc müəllimlərimiz də cəmiyyətdə tanınmış müəllim olmaq üçün öz üzərlərində daim çələşməlidirlər.

Nəcibə VƏLİYEVƏ,
Ağstafa Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Məktəblərdə məruzələr təşkil olunur

12 dekabr - ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədər Ağcabədi rayon Heydər Əliyev Mərkəzi tərəfindən ümumtəhsil məktəblərində məruzələr təşkil edilir.

Rayon təhsil şöbəsində verilən məlumatla görə, dekabrın 5-də Ağcabədi şəhər 9 nömrəli tam orta məktəbdə diniñən məruzə “Heydər Əliyev və azərbaycanlılıq” mövzusuna həsr olunub. Mək-

təbin şagirdləri əvvəlcə ulu öndərin həyat və fealiyyətindən bəhs edən kitablardan ibarət “Unudulmaz şəxsiyyət” adlı sərgi ilə tanış olublar.

Mərkəzin əməkdaşı Rövşənə Əliyeva məruzəsində ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi fealiyyətindən, müsteqil Azərbaycan dövlətinin qurulmasında və inkişafında, beynəlxalq aləmdə tanınmasına misilsiz xidmətlərindən bəhs edib.

Bildirilib ki, hər bir müsteqil dövlətin özünməxsus milli dövlətçilik ideologiyası mövcuddur. Azərbaycan dövlətinin milli ideologiyasının əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən azərbaycanlılıq təşkil edir.

Vurgulanıb ki, bütün həyatını xalqının tərəqqisini və inkişafını hər etmiş ümummilli lider Heydər Əliyev müsteqil Azərbaycanın galəcəyi namına gördüyü nəhəng

işlər ona tariximizin yaddaşına əbədi həkk olunmaq, öz xalqının qəlbində əbədi yaşamaq səadəti qazandırıb. Bu dahi şəxsiyyətin mənəni və şorəfli ömür yolu Vətənə və xalqa sədəqətlə xidmət etmək nümunəsidir.

Heydər Əliyev Mərkəzinə tərəfindən qurulmuş ümumtəhsil məktəblərində təşkil olunan məruzələr tədris ilinin sonuna qədəm nümunəsidir.

“Gələcək fəaliyyətimiz üçün böyük stimul”

Əli Nəcəfov: “Bu etimadı doğrultmaq üçün bütün gücümüzə çalışacağam”

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə “Tərəqqi” medali ilə təltif edilən İmşli rayonu Buludlu kənd tam orta məktəbinin direktoru Əli Nəcəfov 39 ildir ki, pedaqoq fəaliyyətə möşəl olur. Belə bir mötəbər tədbirdə isə ilk dəfə idi ki, iştirak edirdi. Qurultaya bağlı təssərrütlər olduqca çoxdur. Təhsil naziri Ceyhun Bayramovun çıxışından irəli gələn vəzifələr təhsil işçilərinin qarşısında gələcək fəaliyyətə rəsəd olur. “Təhsil işçiləri ilə bir gün bir arada olmaq, keçmiş və gələcək fəaliyyətlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq mənəni üçün çox xoş oldu. Çox sevindirici hallardan

biri də o oldu ki, Qəbələ rayonundan olan tələbə yoldaşım da “Tərəqqi” medali ilə təltif olundu. Onunla görüşüm və dövlət mərafatına layiq görülməyimiz mənəni ikiqat sevincimə səbəb oldu”.

Cənab Prezidentimiz tərəfindən əməyimizin belə yüksək qiymətləndirilməsi gələcək fəaliyyətimizdə də böyük stimul rolu oynayır. Bu etimadı daha yüksək şəkildə doğrultmaq üçün bundan sonra da bütün gücümüzə çalışacağam”.

Vilayət ƏLİYEV,
İmşli Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Xalq yazıçısı Anarla məktəblilərin görüşü

Şabranada Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin (AYB) sadri, Xalq yazıçısı Anarla məktəblilərin görüşü keçirilib.

Heydər Əliyev Fonduunun “Regional İnkışaf” İctimai Birliyi və Bakı Kitab Mərkəzinin “Könüllü oxu” adlanan birlər tərəfindən qəbul olunub.

Sonda Xalq yazıçısı müəllifi olduğu kitabları inzalayaraq məktəblilərə hədiyyə edib.

Gülər HÜSEYNOVA,
Şabran Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

“Ayın görünməyən tərəfləri”

Qax Rayon Gənclər və İdmən İdarəsinin təşkilatçılığı ilə rayonun ümumtəhsil məktəblərində icra olunan “Ayın görünməyən tərəfləri” adlı layihə çərçivəsində keçirilən təlimlər zamanı məktəblilər kosmosda baş verən hadisələr barədə də ətraflı məlumatlandırılıblar.

Məktəblilərin maraqlı dairəsini artırmaq məqsədilə keçirilən təlimlərdə, ümumilikdə 120-dən çox yeniyetmə və gənc iştirak edib.

Günay MAHMUDOVA,
Qax Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Səhifəni hazırladı: Sakir CƏFƏROV

“Evdə də məktəbdəyəm...”

Jalə MÜTƏLLİMOVA

İnsanı tanrı yaratır, müəllim formalaşdırır. Bircə bu keyfiyyəti bəs edir ki, müəllim peşəsinin nə qədər müqəddəs olduğunun fərqini anlayasan. Təəssüf... Anlamayanların çoxluğunu deyirəm, ona təəssüf. Söyləmək çətindir anlamayanların niyə bu qədər çoxalmasının səbəbini. Bəlkə cəmiyyət, bəlkə kriminal olayların qabardılması, bəlkə dünyada baş verən müharıbələr sərtləşdirir insanları. Hər nədirse bir qədər dəyərlər sistemimi zi laxladıb. Ancaq bu laxlamalar, dəyişikliklər yaxşı, peşəsinin vurğunu olan mütexəssis həc nə demir. O mənada ki, yaxşilar hər şey süretlə mənfiyə dəyişəndə belə, daha yaxşı olmaqdan başqa hec nə etmirlər. Yaxşı, peşəkar pedaqqoq, müəllimlər də belədir. Dünya mü-rəkkəbləşdikcə onlar daha yaxşı İNSAN “istehsal” etməyə meyillənlərlər. Bu gün “Məktəb illəri”ndə həmin yaxşılardan biri ilə üz-üzəyik. 46 nömrəli tam orta məktəbin direktoru, Əməkdar müəllimi Sevinc Budaqova ilə...

...23 nömrəli marşrut

Üç uşaq olmuşuq ailədə. İki qardaş, bir bacı. Bir qardaşımı çox tez itirdim. İndi həyatda bir bacı, bir qardaşq. Ziyalı, nufuzlu adamların övladı olsaq da, qəribə qaydalarla yaşamışıq. İndi düşünürəm ki, elə ələsi və doğrusu o idi. Sadəcə, onda niyəsə mənə qəribə görünüb. Məsələn, hər gün evimizin qarşı-sından 23 nömrəli marşruta minirdik. Valideynlərimizin xidməti maşında məktəbə geldiyimiz olmayıb. Bəzən maşınla gələ bilərdik, o da qarda-yağışda, amma o maşın dəqiq xidməti maşın olmazdı. Başqa maşın çağrırlardı. Atam deyirdi ki, dövlətdən ayıbdır. Gerisini də Zərifə xanım götürərdi. Bala, öslində, bizim də maşında getməyimiz düzgün deyil, amma indi bizim belə gəlib-getməyimizi dövlət lazımlıbilir. Dövlətin sözündən çıxmak olmaz, sizsə elə marşrutla gedin-gəlin.

Atam həmişə deyirdi ki...

...gərək uşaq avtobusa özü mi-nə. Çantası ağırdı, yüngüldür fərq etməz, gərək daşıya yük nədir, necə çəkilir başa düşə. Avtobusa minmək həm də cəmiyyət arasında olmaq deməkdir. Uşaq görməlidir ki, cəmiyyət, ölkə, dünya nələrdən, kimlərdən ibarətdir. Uşaq lap əlin-də çanta bir gün ayağı sürüşüb yixilmalıdır yolda. Anlamalıdır ki, yixilmaq, durmaq, ağrımaq, yaranmaq nədir. Böyük-kiçik yeri öyrənir uşaq cəmiyyətdən. Avtobusda əyləşib, böyüyə yer verməyəndə başqası tərəfindən danlanmalıdır ki, məsuliyyətlərini başa düşsün, yerini bilsin. Biz bunları bir-bir yaşamışlıq ailə olaraq. Həç vaxt da ix-tiyarımız olmayıb dönüb deyək yorulduq və ya bezdik. Bəlkə coxu

naqqın yoxdur. O üzdən çalışdığım və rəhbərlik etdiyim kollektivlərdə nəmisişə anamdan öyrəndiklərimi tətbiq eləməyə çalışmışam. Rəhbər olsam da, sıravi işçidən seçilməməyə çalışmışam. Deyim ki, çox gözəl də nəticələri olur. İnsanlarada yaxın olmaqdan gözəl nəsə yoxdur həyatda. Onu da qeyd edim, ki görkəmli alımlə bir ailədə yaşa-naq böyük məsuliyyətdir. Hər də-fə Fəxri xiyabana gedənlər, məni təriyanlar valideynlərimin məzarını öündən keçəndə “onlara nə deyir-ər, görəsən?” suali ağlımda dola-şıb. Düşünmüşəm, görəsən, “necə övlad böyütmişən?” sualını onlara hansı səs tonuyla verirlər. Sevinc-əmi? Hirsləmi? Bu, məni çox cid-di narahat edən məsələdir.

Həyat məni
belə yetişdirdi...

Bəzən adamlara elə gəlir ki,
sərtəm. Sərt deyiləm, sadəcə, həyat
belə yetişdirdi. Tez ailə qurmuş-
dum, qız övladım vardı. Həyat yol-
daşımı tez itirdim. Əldə elədiyim
hər şeyin ardınca özüm getməli ol-
dum. Bazara getməkdən başlamış
onu dedi ki, sən indi ikiqat məsu-
liyyət altındasan. Sıravi müəllim
kimi məsuliyyətinvardı, fəxri adm
varsə, deməli, artıq daha məsuliyyətli
olmalısan, çünki nə etsən,
dövlətin adına sayılır.

Anamı itirəndə
24 yaşım var idi..

Onun yoxluğu həyatımı kökündən dəyişdi. O qədər ağır zərbə oldu ki, elə bildim qolsuz-qanadsız qaldım. Ailədə yeganə qız övladı idim. Anam Zərifə Budaqova mənim üçün həm bacı, həm dost idi. Həyat elə gətirmişdi ki, tez ailə qurmuşdum, o, həm də mənim qadın olmağın sırrını öyrəndiyim həyat müəllimim idti. Bir adamin sismasında görün nə qədər İNSAN itirmişdim. Hələ də o gün, o an yadına düşəndə baxıram ki, nəsə dəyişməyib, elə bilirəm indi, bu dəqiqə yaşadım onun itkisini. Onun itkisi atama da ağır zərbə idi. Bir kişinin həyat yoldaşına münasibətinin nümunəsi idi onların sevgisi.

Eşitmırəm, bilmirəm,
görmürəm...

Həmişə bir tövsiyəsi olub atamın mənə: eşitmirəm, bilmirəm, görmürəm. Bilirəm, kənardan qəribə görünür, amma gerçəkdən də gözəl devizdir. Nə özüm, nə özgəsi haqda pislikləri danişilsə da, eşitmirəm, soruşulsə da, bilmirəm, görsəm də görmürəm. Bu, insanı həm durulaşdırır, həm qoruyur, həm də vicdanlı edir. O qayda Budaq müəllimin mənim üçün cizdiyi həyat yolunda həmişə yaddaşimdə saxladığım ən vacib detal olub. Bir də mənə iki şeyi yadda saxlamağı tövsiyə edib: yalanı və xəyanəti unutmamağı. Çünkü bu iki şey insanı nə insan, nə də ailə olmağa qymaz. Bəzən baxırsan ki, yalan deyən qonşundadır, qohumundadır, xəyanət edən böyründədir, həyatındadır. Görürəm unuda bilmirəm, sadəcə, yadımda saxlayıb görməzliyə vururam, atamın dediyi kimi.

Yorulmadan dinləmək...

diyi dönemlərdə özü hər gün yeddi kilometr yolu piyada gedib-gələn adam olub. Anamsa son dərəcə sadə qadın idi. Mən onun artıq bir zinət əşyası taxdığını, ənlik- kirşandan istifadə etməsini yadına sala bilmirəm. Ailədə yeganə qız övladı olmuşam. Zərifə xanımda nə görmüşəmsə, hamısı mənə keçib indi. Bir sözü var idi. Deyirdi sən rəhbərsənsə, yanında dövlətin sənə etibar etdiyi işçilərin varsa, onların heç birindən artıq geyinə, zinət əşyası taxa bilməzsən. Buna mənəvi

İndi fikir verirəm, insanların ünsiyyət problemi var. Biz nə atasızda, nə anamızda belə problem görmürdük. Uşaq idik, bəzən dalaşırıdış bir-birimizlə. Yorulmadan sona qədər nə danışdığınızı dinləyirdilər. Sonra izah edirdilər. Hər-dən birimizi yanına alıb gəzməyə çıxarırdı atam. Dost kimi, yoldaş kimi dərdləşirdik. Mən onların heç birindən yüksək səslə, acıqlı, kobud, sərt danişq eşitmədim, sıfət görmədim.

**Atam müdafiəmə
gəlmədi...**

masaq, işləməsək, yeri gələndə kompromisə getməsək, heç nə alınmayacaq.

İxtisasca tarixçiyəm. İlk elmi işimi müdafiə edəndə o, bizim Pedaqoji Universitetdə üst mərتبədə işləyirdi. Müdafiəmdə iştirak etmək üçün aşağı düşmədi. Mənə də demişdi ki, eşidəm biləm, elmi işində sənə bir adam bircə sətir, bircə tezis yazıb, gözümə görünmə. Onun gözündən düşməmək üçün kimsəni yaxına buraxmirdim, nə edirdimse özüm edirdim. Ümumiyyətə, onların hər ikisinin qəribə xarakteri var idi, ayaq səsləri gələndə özümüzü yiğisdirirdi. Əməkdar müəllim adını alanda yanna getdim, sevincdən ağlaya-ağlaya qayıtdı ki, indi deyəcəklər yəqin səni mən tapşırmışam. Dedim yox, mənim vicdanım rahatdır, atama sürpriz getirmişəm. Onda iki-miz də kövrəlmışdık. Mənə bir də onu dedi ki, sən indi ikiqat məsuliyyət altındasan. Sırazi müəllim kimi məsuliyyətin vardi, fəxri adın varsa, deməli, artıq daha məsuliyyətli olmalısan, çünki nə etsən, dövlətin adına sayılır.

**Valideyndən qaçmaq
lazım deyil...**

İndi elə bir fon yaradılıb ki, gü-
müəllim həmişə haqsızdır, vali-
yn həmişə haqlı. Əslində, belə
yil, belə ola bilməz. Biz vali-
yndən qaçmamalıyıq. Onunla
siyyətə girib dil tapmaliyıq. O
bizim kimi insandır, vətəndaş-
, artıq da deyil, əskik də. Onlar
atmaq lazımdır ki, hər məsələdə
şəktəbin, müəllimin, uşağın ya-
da olsun. Ancaq bəzən valideyn
ür ki, hər şeyi məktəbə yüklemək
şeyir. Doğru deyil. Uşaq məktəb-
və cəmiyyətdə ailənin güzgüsü-
r. Ailəsi nədirse, necədirse, uşaq
həz o cür davranışır, elə görünür.
arda qüsür varsa, müəllim tekçə
osuliyət daşıya bilməz. Vali-
yna bunu izah etmək vacibdir,
itləqdir. Bizim məktəbdə bu
problem çoxdan həllini tapıb, mən
ün məsələləri onlarla birlikdə
şəffaf həll edirəm. O üzdən
şəktəbə aid hər hansı işlərdə, təd-
lərdə həmişə yanımızdadırlar.

Aqressiya cəmiyyətdən gəlir...

du ki, elə bildim qolsuz-qanadsız qaldım. Ailədə yeganə qız övladı idim. Anam Zərifə Budaqova mənim üçün həm bacı, həm dost idi. Həyat elə gətirmişdi ki, tez ailə qurmuşdum, o, həm də mənim qadın olmağın sırrını öyrəndiyim həyat müəllimim idi. Bir adamın sisində görün nə qədər İNSAN itirmişdim. Hələ də o gün, o an yadına düşəndə baxıram ki, nəsə dəyişməyib, elə bilirəm indi, bu dəqiqliqə yaşıdadım onun itkisini. Onun itkisi atama da ağır zərbə idi. Bir kisinin həyat yoldaşına münasibətinin nümunəsi idi onların sevgisi.

Məktəb cəmiyyətin də aynasıdır. Bu gün cəmiyyətdə nə baş verirsə, o da ailələrdə, məktəbdə, uşaqlarda da öz əksini tapır. Bu, çox təhlükeli tendensiyadır. Baxın, televiziyanın açırıq, qardaş atanı öldürdü, oğulun ananı bıçaqladı, nə qədər qəza, zora-kılıq xəbərləri, müharibə görüntülüleri, ah-nalə, faciə tirajları. Bunları bizimlə paralel məktəblilər də görür. Demirəm ki, olmasın, göstərilməsin, amma bu qədər olmaz. İnsan beynini, psixologiyasını sıradan çıxaraçq, aqressivləşdirəcək qədər etmək düzgün deyil. Bu edilirsə, hər kəz əziyyət çəkir.

Natamam ailələrdən gələn problemlər...

azından müşahidəçi kimi baxmağımızı lazımlı bilirdilər. Mən indi də bu ənənəni davam etdirirəm. Təbiətin qoynunda olmaq mənim üçün böyük zövqdür. Bir söz də deyim sizə, qadın kimi bəlkə də həyatım uğurlu olmadı. Amma övlad, ana, müəllim kimi çox xoşbəxtəm. Bir məsələ də var, çox güclü adam təsiri bağışlayıram. Amma deyim ki, kövrəkliyim də var, zəifliyim də. Daha çox haqsızlığa uğrayanda hayqırmışam. Deyim ki, çox haqsızlığa uğramışam. İnanın, Budaq müəllimdən alduğım həyat qaydaları, tərbiyə mənim bu haqsızlıqlara belə gülümseyib keçə bilmək bacarığımı formalasdırıb.

Bizim məktəb olaraq bir probleminiz də natamam ailələrdən gəlir. O qədər ağır situasiyalarla üzləşmiş ki, məsələn, ata yoxdur, ana işsizdir, tənha böyüdür uşağı. Yada məsələn, ana yoxdur, ata ikinci dəfə ailə qurub, yeni xanım uşağın münasibətdə sərtdir, ya da tutalımlı valideylər yola getmir, gəlin-qaynanan münasibətləri pisdir və sair. Yəni ən mütxəlif formada problemlərlə qarşılaşıraq. Bu problemlərin həlli də məktəbin, onun rəhbərliyinin üzərinə düşən böyük məsuliyyətlərdəndir. Bacardığımız qədər həll eləməyə çalışırıq. Məsələn, son zamanlar belə bir yol seçmişəm, hər həftə pişkatma keciririk. Onun

Sağlam mühit..

İndi çox danişılan mövzuların biridir təhsil məsələləri. Mən düşünürəm ki, bu kimi məsələlərin ümumi müzakirəsi üçün hər şeydən əvvəl sağlam psixoloji mühit olmalıdır cəmiyyətdə. Bu mühit olmadan idarəetmədən danişa bilmərik. Əvvəlcə şəxsiyyətlər arasında münasibətləri düzəltmək lazımdır. Bizim sahədə bu münasibətlər müəllim-şagird-valideyn üçbucağını qəbələ edir. Biz bir-birimizi anla-

“Məktəb illəri”

lim də, valideyn də uşağı dinləməlidir, onunla məşğul olmalıdır. Bəzən valideynlər deyirlər “işim çoxdur, məşğul ola bilmirəm uşaqla”. Araşdırıb baxırsan, işi dediyi qədər ağır deyil, sadəcə, məsuliyyətsizdir. Ancaq bir başqasına baxırsan, işi iki dəfə o birindən ağırdır, eyni zamanda övladının təhsili, vaxtının düz-

za ictimailşəndə on yaxşını da nüfuzdan salır. O üzdən son dərəcə həssas yanaşırıq belə məsələlərə. Mən peşəmlə bağlı son dərəcə məsuliyyətli adamam, gəzəndə də, qonaq gedəndə də, hər yerdə mülliim olduğumu unutmuram, hətta geyimlərimdə belə. O üzdən hərdən elə bilirəm evdə də məktəbdəyəm...

gül bölgüsündə, istirahəti nördə şox
sən özü məşğuldur. Ola bilər, valideyn özü də uğurlu uşaqlıq keçirməsin. O zaman hər kəsə bir tövsiyəm var, tərbiyə edə-edə həm də özümüzü tərbiyə edin. Yəni uşağı öyrədəndə, özünüz də öyrənin. Bəzən olur ictimai aktiv bir uşağın valideynini məktəbə götirə bilmirik. Deyir uşaq nə lazımdırsa onu edib, mənə nə ehtiyac var?! Anlamaq istəmir ki, uşaq hamidan qabaq ona valideyninin qiymət verməsini istəyir. İstəyir görsün, ata-anasını necə sevindirdi? Bilsin ki, valideyni onunla qürur duydu. Yəni bir qədər həssaslıq tələb olunur. Təəssüf ki, biz bunu görə bilmirik indiki gənc nəsil sayılan valideynlərin bir coxunda

Problemlı
mülakimler de var

Problemlı ailə və valideyndə
danişdiq, bu o anlamına gəlməsin ki
problemlı müəllimlərimiz yoxdur.
Var, yeniliyi qəbul etmək istəmə
yənlər, öz üzərlərində işləməy
meyilli olmayanlar, işinə məsuliyy
yətsiz yanaşanlar. Yəni yoxdur dey
bilmərik. Amma zamanında lazımlı
olan cəzalarını da alırlar. Sadəcə, b
ələ bir nesidi ki, birinə verilən cə

Təhsilin inkişafı üçün yaradılan təməl

Təhsilə ayrılan vəsait digər sahələrdən üstün idi

Aynurə BAĞIROVA,
Bakı şəhəri, Qaradag rayonu,
Zəngilan rayon 30 nömrəli tam orta məktəbin
Azərbaycan dili və adəbiyyat müəllimi

Bu göy boyaya Gök Moğoldan qalmış bir türk nişanı,
Bir türk oğlu olma!
Yaşlı boyaya İslamlığın sarsılmayan imanı,
Ürkəklərə dolmalı!
Şu al boyaya azadlığın, təcəddüdün fərmanı,
Mədəniyyət bulmal.
Səkkiz uchu şu yıldızda səkkiz hərli OD YURDU
Əşərətin gecəsindən fürsət bulmuş quş kibi,
Səhərlərə uçmuşdur
Yurdumuzu qutmuşdur!

Cəfər Cabbarlinin dillər əzberi olan "Azərbaycan bayrağına" şeirini dinləyəndə hər bir azərbaycanlı qürur hissi duyur. Çünkü şeir elə bir tarixi dövrün məhsuludur ki, onu unutmaq qeyri-mümkinidür. İlham qaynağı yazıldığı dövrün hadisələri olan "Azərbaycan bayrağına" şeiri həmin dövrdə müəllifin yaşıntılarının, həyəcanlarının, düşüncələrinin məhsulu olaraq ortaya çıxmışdır. Bu dövr Azərbaycanın neçə min illik tarixində ən ziddiyətli, keşməkeşli, çatın və şərfli dövrlərdən biri olan XX əsrin ikinci onilliyinin axıllarına təsadüf edir. Məhz o zaman yüz ilə yaxın bir müddətə rus müstəmləkəciliyi boyunduruğu altında qalmış Azərbaycanın istiqaliyyəti elan edilmiş və türk milli-demokratik zəmininə əsaslanan ilk türk dövləti yaradılmışdır. Bu, Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti idi. Xalqımızın milli dövlətçiliyi nail olmaq arzularının gerçək ifadəsi olan və ömrü cəmi 23 ay çəkən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti türklərdə məşəl alovlandı. AXC demokratik dövlət quruluğu, iqtisadiyyat, mədəniyyət, təhsil, səhiyyə, hərbi quruculuq sahələrində başladığı mühüm işləri başa çatdırma bilməsə də, qisa müddət ərzində həyata keçirdiyi tədbirlər xalqımızın tarixində silinməz iz buraxmış, milli dövlətçilik ənənələrinin bərpası işində misilsiz rol oynamışdır.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti və parlamenti o dövrün son dərəcə mürəkkəb ictimaiyyəsi durumuna və iqtisadi çətinliklərinə baxmayıaraq, ölkədə maarif və təhsilin, bütövlükde milli mədəniyyətin inkişafını təmin etmək üçün bir sıra real addımlar atmışdır. Bu dövrdə təhsilin milli yönünün yaranması ilə bağlı əhəmiyyətli tədbirlər görüldü. Hökumət milli təhsil quruluğu sahəsində elə bir təməl yaratdı ki, ondan sonrakı mərhələdə təhsil, elm, mədəniyyət və həmin bünövşə üzərində yüksəldi. Dövlət büdcəsində təhsilə ayrılan vəsait başqa sahələrlə müqayisədə üstünlük təşkil edirdi.

AXC elan edilənə qədər Azərbaycanda öz doğma dilimizi tədris edən məktəb yox idi, "realni" məktəblərdə isə Azərbaycan dili məcburi deyildi və ona həftədə cəmi 1 saat ayrıldı. Bu məqsədlə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Hökumətinin xalq maarifinin inkişafına çox mühüm təkan verən ilk tədbirlərindən biri 1918-ci il 27 iyun tarixli qərar oldu. Həmin qərara əsasən, Azərbaycan-türk dili dövlət dili elan edildi. Ümumiyyətlə, Azərbaycan hökuməti ilk günlərdə başlayaraq milli kadrların hazırlanmasına, bu sahədə təhsilin tamamilə yenidən qurulmasına

xüsusi əhəmiyyət verirdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin 1918-ci il 28 avqust tarixli qərarına əsasən bütün ibtidai təhsil müəssisələrində təhsil şagirdlərin ana dilində aparılmalıdır, dövlət dili olan Azərbaycan dilinin tədrisi isə məcburi surətdə həyata keçirilməlidir. Lakin Azərbaycan dilini mükmənnel bilən ixtisas kadrların olmaması qərarın həyata keçirilməsini çətinləşdirirdi. Buna görə də inzibati idarə organları, məhkəmə işi və s. sahələrdə müvəqqəti olaraq rus dilindən istifadəyə də yol verilirdi.

Təhsil sahəsində həyata keçirilən daha bir mühüm tədbir məktəblərin milliləşdirilməsi oldu. Tədris müəssisələrinin milliləşdirilməsini daha uğurla həyata keçirmək üçün 1919-cu ilin yayında ibtidai və orta məktəblərin aşağı siniflərini müvafiq milli müəllim kadrları ilə təmin etmək məqsədilə qısamüddətli pedaqoji kurslar təşkil olundu. Hökumətin qərarına görə, bu məqsədlə Xalq Maarif Nazirliyinin sərəncamına 2 milyon 390 min manat vəsait ayrıldı. Bakı, Gəncə və Nuxada kişi və qadın, Şuşa, Qazax, Qusar, Salyan və Zaqatalada kişi pedaqoji kursları açıldı. Hər kursda ən azı 50 nəfər müdavim təhsil alındı. Kursları bitirənlərin, demək olar ki, hamisəna məktəblərdə müəllim yeri verilirdi.

Mahmud bəy Mahmudbəyov, Abdulla Şaiq, Səməd Ağamalioğlu və başqa şəxslər feal iştirak etmişdilər.

Bu dövrdə fealiyyət göstərən xeyriyyə cəmiyyətlərinin də gördüyü işləri unutmaq olmaz. "Nəşri-maarif" cəmiyyəti fealiyyətin ilk mərhələsində "Bakı quberniyası müsəlman əhalisi arasında savadı artırın cəmiyyəti" də adlandırılmışdır.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründək "Nəşri-maarif" in Bakı şəhərində və onun kəndlərində 20 məktəbi fealiyyət göstərmişdir. Bütün məktəblərdə təhsil pulsuz idi və şagirdlər pulsuz dərs ləvazimatı və geyimlə təmin olundular. Kitabxana və qiraətxanaların təşkilinə xüsusi əhəmiyyət verən "Nəşri-maarif" 1907-ci ilin mayından həftədə iki dəfə xalq arasında açıq oxular təşkil edirdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qarşısında duran

sına məktəblərdə müəllim yeri verilirdi.

Cümhuriyyət hökuməti məktəb dərsliklərinin hazırlanması və nəşrinə də ciddi diqqət yetirirdi. Bunun üçün Maarif Nazirliyinin xüsusi komissiyası təşkil edilmişdi. 1919-cu ilde "Türk əlifbası", "Təze elmi-hesab", "İkinci il", "Yeni məktəb", "Müntəxəbat" və s. dörsliklər nəşr olundu. Dörsliklərin hazırlanmasında Azərbaycanın maarif və ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəleri Hüseyin Cavid, Dövlət Universiteti, Kənd Təsərrüfatı İnstитutu və

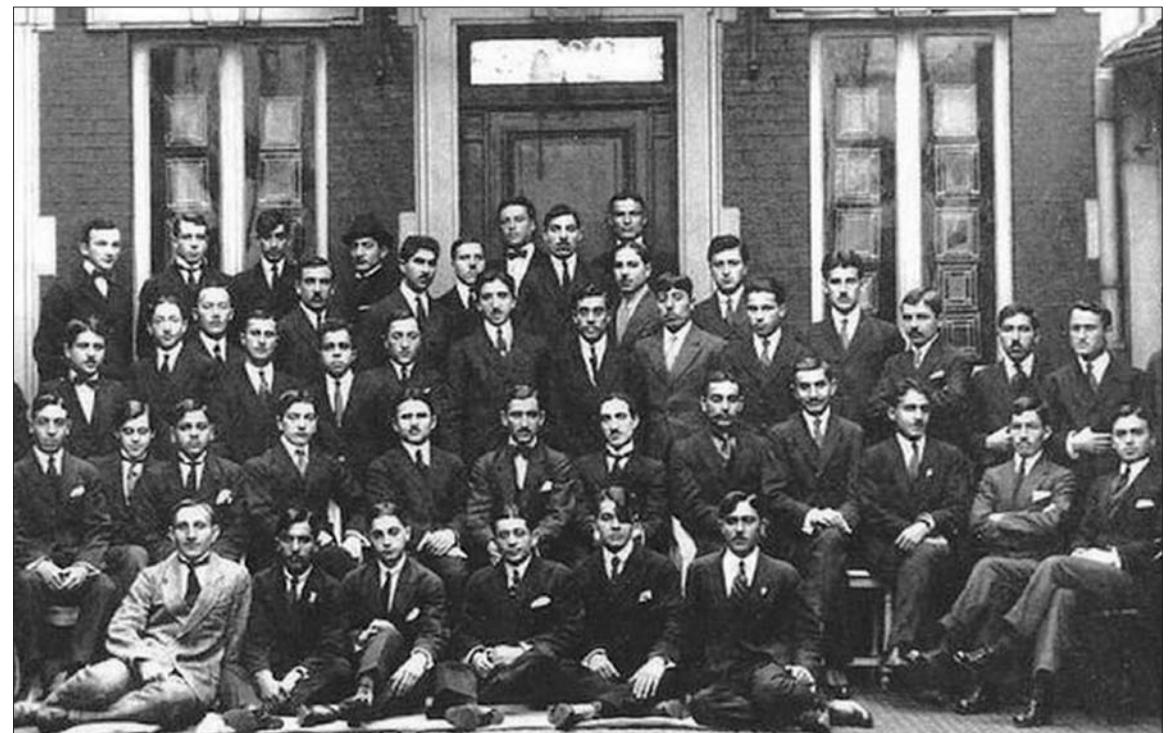
on ümde vozifələrdən biri də Azərbaycanda ali təhsilin təşkili və ali təhsilli milli kadrların hazırlanması və nəşrinə də ciddi diqqət yetirirdi. Hökumət bu məsələni, bir tərəfdən, ölkədə ali təhsil müəssisələri yaratmaq, digər tərəfdən, azərbaycanlı gəncləri xarici ölkələrin müxtəlif ali təhsil müəssisələrinə göndərmək həll etməyə çalışırdı. Azərbaycan Hökuməti Xalq Maarif Nazirliyi qarşısında, ilk növbədə, üç ali məktəbin - Bakı Dövlət Universiteti, Kənd Təsərrüfatı İnstитutu və

Cümhuriyyətin 100 illiyi ilə bağlı Tacikistanda keçirilən inşa müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıblar

Ölkəmizin Tacikistanda təşkil edilmiş inşa müsabiqəsi elan edilib. Səfirlikdən AZERTAC-a bildirilər ki, müsabiqə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixi, onun region-

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - 100

Dövlət Konservatoriyanın açılması məsələsini qoymuşdu. Lakin o dövrdəki tarixi şərait yalnız bir ali məktəbin-Bakı Dövlət Universitetinin açılmasına imkan verdi.

1919-cu il mayın əvvəllerində Azərbaycan hökuməti Bakı Dövlət Universitetinin təsis edilməsi ilə əlaqədar sənədlər və müvafiq tədbirləri hazırlamaq, eləcə də universitetin açılmasını sürətləndirmək üçün komissiyanın yaradılması haqqında 8 maddədən ibarət olan əsasname qəbul edir. Komissiyanın 21 may 1919-cu ilde keçirilən birinci iclasında xalq maarif naziri Rəşid bəy Qaplanov çıxış edərək universitetin açılması barədə hökumətin mövqeyinin qəti olduğunu və bütün arzu edənlərin burada təhsil ala bileyəklərini bildirir. O gösterirdi ki, hökumət universitetin açılması və avadanlıqla təchiz edilməsi üçün lazım olan vəsaiti əsirgəməyəcək.

Hökumətin qəbul etdiyi sənədlər 1919-cu ilin iyul-avqust aylarında əvvəlcə parlamentin qanunvericilik, büdcə-maliyyə komissiyalarında və parlamentdə təmsil olunan partiyaların fraksiyalarında qızışın müzakirə olunur. Bu müzakirələr zamanı aydın olur ki, ictimaiyyətin, hökumətin və həm də parlamentin içərisində universitetin açılmasının əleyhdarları da var. Universitetin açılmasına qarşı çıxanlar belə hesab edirdi ki, tədrisin rus dilində aparılması buraya dəvət olunan rus professorlarına tələbələr arasında ruslaşdırma təhlükəti aparmaq imkanı verəcək. Onların fikrincə, bu alımlar tələbələrə elm öyrətmək dən daha çox missionerlik edərək əzarciyi milli siyasetini təbliğ edəcəklər. Bu amili əsas göstərərək onlar milli kadrlarımızın yetişməsinə qədər gözəlməyi məsləhət görürdülər. Lakin 3 aylıq gərgin müzakirələrən sonra Azərbaycan parlamenti 1919-cu il sentyabrın 1-də ilk universitetin açılması haqqında qanun qəbul etdi.

Hökumət universitetin lazımı avadanlıqla təmin edilməsi üçün 10 milyon manat pul ayırdı. Bir il ərzində tarix-filologiya, fizika-riyaziyyat, hüquq və tibb fakültələri açılmalıdır idi. Azərbaycan türk dili bütün fakültələrdə mecburi fənn kimi tədris edilməlidir. Buna görə milli kadrlara olan ehtiyacı nəzərə alan hökumət 100 nəfər tələbəni xaricə təhsil almaq üçün göndərdi. Bu tələbələrin seçilməsi işinə M.Ə.Rəsulzadənin başlığı ilə beş nəfərdən ibarət xüsusi müsabiqə komissiyası qərar verdi. Komissiyanın qərarına əsasən, ali təhsil almaq üçün 45 nəfər Fransa, 23 nəfər İtaliya, 10 nəfər İngiltərə, 9 nəfər Türkiye ali məktəblərinə göndərildi. Rusiyada oxumaq üçün seçilmiş 13 nəfər gənc orada vətəndaş məharibəsi getdiyi üçün təhsil almağa gəde bilməmişdi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin 1919-1920-ci tədris ilində xaricdə təhsil almağa göndərilən azərbaycanlı tələbələrə vəsait ödənilməsi haqqında qərar ilə bu iş üçün dövlət xəzinessindən Xalq Maarif Nazirliyinin sərəncamına 7 milyon manat vəsait ayrılmışdı. Tələbələr təhsil almaq üçün Avropanın müxtəlif ölkələrinə yollandılar.

Bir sözlə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti zamanında "dünyəvi dövlət, dünyəvi təhsil və mədəniyyət" prinsipləri ardıcıl həyata keçirilmişdir. Bu danılmaz bir həqiqətdir ki, Xalq Cümhuriyyəti Hökuməti həmin məsələlərin həlli istiqamətində elə tarixi addımlar atdı, elə məhkəmə təməl qoydu ki, XX əsr Azərbaycan təhsili, elmi və mədəniyyətinin Cümhuriyyət dövründə sonrakı mərhələsi məhz həmin təməl üzərində boy atıb inkişaf etdi.

AXC bu vaxta qədər coğrafi məfhüm olan Azərbaycan ifadəsinə siyasi məfhuma çevirdi ki, ondan sonra bütün tarixi ədəbiyyatda Azərbaycan sözü dövlətin adı kimi işlənməyə başladı. Bildiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi və 2018-ci ilin ələmətində "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilməsi haqqında sorəncamlar imzalandı. 1918-20-ci illər bizim şərəf, qurur tariximizdir. Tariximizə sahib çıxmali və düzgün qiymətləndirilməliyik!

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Sumqayıt Dövlət Universiteti

2018-ci il üçün fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru hazırlığı üzrə doktoranturaya qəbul

ELAN EDİR:

Fəlsəfə doktoru programı üzrə

İxtisasın şifri	İxtisasın adı	Fəlsəfə doktoru programı üzrə							
		doktoranturaya qəbul planı				dissertanturaya qəbul planı			
		o cümlədən		o cümlədən		o cümlədən		o cümlədən	
comi		bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi	comi	bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi	comi	bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi
1202.01	Analiz və funksional analiz	1	1		1	1	1	1	1
1203.01	Kompiuter elmləri	2	2		2	1	1	1	1
1211.01	Diferensial təhlükələr	1			1				
2211.01	Bşk cismimər fizikası	1	1						
2304.01	Makromolekullar kimyası				1				1
2314.01	Neft kimyası	1			1	1	1		
3303.01	Kimya teknologiyası və mühəndisliyi	1			1	1	1		
3337.01	İnformasiya-ölkəmə və idarəetmə sistemləri	1	1		1	1			
3338.01	Sistemli analiz, idarəetmə və informasiyannın işlənməsi	1	1		1	1			
3340.01	Elektrotekniki sistemlər və komplekslər	1	1						
3341.01	Elektrik stansiyaları (elektrik hissəsi) və elektroenergetik sistəmlər	1			1	1	1		
5308.01	Ümumi iqtisadiyyat				1	1			
5311.01	Müəssisələrin təşkili və idarəetmə olunması	2	1	1					
5408.01	Fiziki cəgərafiya və biocəgərafiya, torpaq cəgərafiası, lənşəşlərin geofizikası və geokimiyası				1				1
5502.01	Ümumi tarix				1				1
5503.02	Vətən tarixi	1	1						
5706.01	Azərbaycan dilü	1			1				
5714.01	Müqavilə-tarixi və müqavilə-topoloji dilçilik	1	1						
5716.01	Azərbaycan adəbiyyatı	1			1				
5718.01	Dünya adəbiyyatı	1	1		1	1			
6312.01	Sosioşigiyannın nazaryəsi, metodologiyası və tarixi	1	1		1	1			
7207.01	Sosial fəlsəfə	1	1		1	1			
comi		20	13	7	15	11	4		

Elmlər doktoru programı üzrə

İxtisasın şifri	İxtisasın adı	Elmlər doktoru programı üzrə								
		doktoranturaya qəbul planı				dissertanturaya qəbul planı				
		o cümlədən		o cümlədən		o cümlədən		o cümlədən		
comi		comi	bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi	comi	bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi	comi	bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi
1203.01	Kompiuter elmləri	1	1							
2220.01	Yanımkərincilər fizikası	1	1							
2314.01	Neft kimyası				1	1				
3337.01	İnformasiya-ölkəmə və idarəetmə sistemləri	1			1					
5308.01	Ümumi iqtisadiyyat	1	1		1				1	
5503.02	Vətən tarixi	1			1	1			1	
5716.01	Azərbaycan adəbiyyatı				1	1				
6312.01	Sosioşigiyannın nazaryəsi, metodologiyası və tarixi				1	1				
comi		5	3	2	5	3	2			

Sənədlər 2018-ci il dekabrın 3-dən 2019-ci il yanvarın 3-dək qəbul edilir. Qəbul imtahanları 2019-cu il yanvarın 8-dən 21-dək keçiriləcək.

Qəbul qaydaları haqqında ətraflı məlumatı SDU-nun Doktorantura və magistratura şöbəsindən və rəsmi internet portalundan (www.sdu.edu.az) almaq olar.

Sənədlər sənbə, bazar və istirahət günlərində başqa hər gün səhər saat 9.00-dan 17.00-dək Sumqayıt Dövlət Universitetinin Doktorantura və magistratura şöbəsində qəbul edilir.

Ünvan: Sumqayıt şəhəri, 43-cü məhəllə.

Tel.: (018)642-12-63, 050 339-68-36

REKTORLUQ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti

2018-ci il üçün fəlsəfə doktoru programı üzrə doktorantura və dissənturaya aşağıdakı ixtisaslar üzrə qəbul

ELAN EDİR:

2018-ci il üçün fəlsəfə doktoru programı üzrə doktorantura qəbul planı

Elm sahəsi və ixtisas	Elm sahəsi və ixtisas	Doktoranturaya qəbul planı				Dissertanturaya qəbul planı				
		o cümlədən				o cümlədən				
		comi	Bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi	comi	Bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi	comi	Bütçə hesabına yanı qiyabi	ödənişli asaslarla yanı qiyabi
Sənətşünaslıq	62									
İncəsənətin nazaryəsi, tabii və tanqidi	6203.01	1		1						
Teatr sənəti	6212.01	1		1		1				
Musiqi sənəti	6213.01	1		1		1				
Kino, tele və digər ekran sanətləri	6214.01	1		1		1				
Dekorativ tərtibci sənəti	6218.01	1		1		1				
Təsviri sənət	6220.01	1		1						
comi		6		6		4		4		

Fəlsəfə doktoru programı üzrə doktorantura və dissənturaya qəbul qaydaları və təqdim ediləcək sənədlər barədə məlumat almaq üçün bu ünvanla müraciət etmək olar:

Ünvan: Bakı şəhəri, İnsaçatçılar pr. 39.

Telefon: (012) 599-00-54 (daxili 164)

Sənədlər 07 yanvar 2019-ci il tarixinədək qəbul edilir.

REKTORLUQ

Bütün bədəni skan edən ilk qurğu yaradılıb

Yusif ƏLİYEV

Kaliforniya Universitetinin alimləri və Çinin “United Imaging Healthcare” texnologiya şirkəti tərəfindən birgə hazırlanmış ilk skaner bir neçə saniyə ərzində insanın bütün bədənin üçölcülü görüntüsünü əldə edir.

www.hightech.fm saytının məlumatına görə, “EXPLORER” adlı aparatın hazırlanmasına 7 il vaxt sərf edilib. Qurğu insan bədəninin skan edilməsi üçün 2 texnologiyarı özündə birləşdirir: kompüter və pozitron emmisiya tomografiyası. Lakin istehsalçıların sözlərinə görə, sözügedən qurğu hər iki

"Zirvəyə ucalan əsgər" adlı film nümayiş olunub

Şakir CƏFƏROV

Xaçmaz rayonunun Paliddı kənd tam orta məktəbinde Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanova həsr olunan tədbir keçirilib. Tədbirdə məktəbin pedaqoji kollektivi, şagirdlər və valideynlər iştirak edib.

Dövlət himni səsləndirildikdən sonra məktəbin direktoru Səhman Əliyev çıxış edib. Çıxışında qəhrəmanın keçdiyi şəhərli heyat yoluñdan, mərdliyindən, göstərdiyi sücaətlərindən və mübarizliyindən danışdır.

Sonra məktəbin tarix müəllimi Abdurrahim Yaqubov ve ibtidai sinif müəllimi Yelena İbrahimova bildiriblər ki, şəhidlər bizim qurumuz və and yerimizdir. Azərbaycan qəhrəmanları yurdur, igitlər məskənidir. Bu qəhrəmanları vətən, xalq uğrunda əbədiyyətə qovüşublar. Çingiz Qurbanov vətənpərvərliyi və qəhrəmanlığı ilə şagirdlərə bir örnəkdir. O, göstərdiyi mərdliklə, qəhrəmanlıqla hər zaman Azərbaycan xalqının qəlbində əbədi olaraq yaşayacaqdır.

Daha sonra məktəbilər vətənpərvərlik və qəhrəmanlıq mövzularında şeirlər səsləndiriblər.

Sonda Milli Qəhrəman Çingiz Qurbanova həsr olunan "Zirvəyə ucalan əsgər" adlı film nümayiş olunub.

Elmi-metodiki işlərin təşkilinə geniş yer verilir

İlahə ORUCOVA,
Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin metodisti

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleccində öten tədris ilindən fərqli olaraq bu il metodiki işlərin təşkilinə geniş yer verilib.

Təhsil ocağında tədrisin keyfiyyətinə müsbət təsir göstəren amillerdən biri kollecin idarəedilməsinin elmi zəminə əsasında qurulması ilə yanaşı, təcrübədə özünü doğrultmuş idarəetmə mexanizminin olmasınadır. Bu gün təhsil ocağında ayrı-ayrı fənlərin tədrisi səviyyəsi, tələbələrin bilik, bacarıq və verdilərinin vəziyyəti, təlim prosesi ilə bağlı olan bütün məsələlər dəqiqətə planlaşdırılır, aparlaçaq məzmun, forma və metodları, xarakteri kollecdaxili nəzarətə dair tətib olunmuş qrafik plannlarda öks etdirilir.

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleccinde, həm də fənləri özündə birləşdirən, hər birinin ayrıca əsasnaməsi olan fənn kafedraları fəaliyyət göstərir. Bu kafedralar metodiki işin qurulmasında, müəllimlərin əməyinin elmi cəhətdən təşkilində, qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsində, ümumişdirilməsində və yayılmasında müüm rol oynayır. Nəticədə metodistler tərefindən dirlənilmiş "açıq dərs"lər vaxtında, keyfiyyətlə direktoriyanı iclaslarda təhlil edilir.

Sonda hər bir müəllimin əməyinə düzgün və ədalətli qiymət verilir.

"Qəhrəmanlar ölmür"

Niyazi RƏHİMÖV

Bərdə şəhər Şəhid Ali adına 5 nömrəli tam orta məktəbdə rayon təhsil şöbəsinin təşkilatçılığı ilə "Qəhrəmanlar ölmür" adlı tədbir keçirilib. Təhsil müəssisələrində gəncərdə milli-vətənpərvərlik rühünə aşınlanması məqsədilə keçirilən tədbirdə rayon təhsil ictimaliyəti ilə yanaşı Tərtər, Ağdam RTŞ-in nümayəndələri, məktəb direktorları, Qarabağ mühərbiyi veteranları, şəhid ailələri, ehtiyatda olan zabitlər və digər şəxslər iştirak edib.

Önce tədbir iştirakçıları rayon mərkəzində yerləşən "Qəhrəmanlar parkı"ndakı "Ana" heykəlini ziya-rət edib, öünü gül dəstələri qoyub.

Məktəbin Akt zalında keçirilən tədbirdə vətən uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsi bir dəqi-qılık sükütlə yad edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Bər-

də Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rzaqulu Şerifov bildirib ki, Azərbaycan qəhrəmanları yurdur, igitlər məskənidir. Vətənin müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü her bir insanın arzusudur və onu qoruyub saxlamaq isə hər bir vətəndaşın borcudur. R.Şerifov onu da deyib ki, xalqımız, Odalar Yurdu Azərbaycana xas olan qəhrəmanlıq ənənəsi bu gün də yaşayır. Vətən uğrunda canından keçən qəhrəmanlar heç vaxt unudulmur və unudulmayıacaq.

Sonra 5 nömrəli tam orta məktəbin direktoru Teymur Həmidov çıxış edib. O, məktəbdə şagirdlərin milli-vətənpərvərlik rühündə tərbiyəsi ilə bağlı görülən işlərdən səhəbət açıb. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyə uğrunda şəhid olan insanlara Allahdan rəhəmt dileyib. Ölkə Prezidenti conab İlham Əliyevin apardığı siyaset nəticəsində yaxın vaxtlarda işğal altında olan torpaqlarımıza qayıdacağıma inam ifadə olunub.

Tədbirdə digər çıxış edənlər Qarabağ qazisi Gəray Əsədov, müharibə veteranı Rafig Qaraşov, ehtiyatda olan zabitlər birliliyinin sədri Şamil Abdullayev, Qarabağ əlliləri və Şəhid ailələri ictimali birliliyinin sədri Elibar Hüseynova, məktəbin tarix müəllimi, "Əməkdar müəllim" Minayə Nəbbəqi qanlı-qadələ mü-

haribədən səhəbət açıb.

5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdlərinin hazırladığı "Qəhrəmanlar ölmür" adlı ədəbi-bədii kompozisiya iştirakçılarına kövrək anlar ya-sadıb.

Sonda Qarabağ mühərbiyinə gerçəklərini öks etdirən sənədlə film nümayiş etdirilib.

Etibarsız sayılır

Bakı Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kollegi tərəfindən 2016-ci ildə Həsənova Fatimə Yasin qızına verilmiş AA-083967 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İsmayıllı rayon Kürdənək kənd tam orta məktəbini 1992-ci ildə bitirmiş İsgəndərov Teymur Fazıl oğluna verilmiş 164972 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qarbi Kaspi Universitetinə verilmiş C-021046 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Laçın rayon 21 nömrəli tam orta məktəbi 1999-cu ildə bitirmiş Bahadurzadə Bahadur Tofiq oğluna verilmiş A-318085 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Daşkəsən rayon Yuxarı Daşkəsən qəsəbə tam orta məktəbini 2007-ci ildə bitirmiş Əliyev Rauf Əli oğluna verilmiş 466388 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Dövlət Dəmir Yolu və Metropoliten üzrə Bakı Peşə Təhsil Mərkəzi tərəfindən 2018-ci ildə Qubadov Amil Sabir oğluna verilmiş A-108074 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağstafa rayon 1 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Əliyev Əlizadə Kamran Sabir oğluna verilmiş B-514165 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası tərəfindən 2011-ci ildə Cavadov Yaver Əjdər oğluna verilmiş B-217974 nömrəli bəkalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Yevlax şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 1992-ci ildə bitirmiş Əliyev Tofiq Rafiq oğluna verilmiş A-217254 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 264 nömrəli tam orta məktəbi 2010-cu ildə bitirmiş Aslanlı Tural Kamal oğluna verilmiş B-687635 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

M.F.Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Rus dili və Ədəbiyyatı İnstitutu tərəfindən 1988-ci ildə Baxışova Pərvanə Nəriman qızına verilmiş PB-023507 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şakir CƏFƏROV

Masallı rayon 1 nömrəli tam orta məktəbi 2002-ci ildə bitirmiş Cəfərov Mircefer Mirezziz oğluna verilmiş A-556965 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 56 nömrəli tam orta məktəbi 2017-ci ildə bitirmiş Əhmədov Çingiz Rüfət oğluna verilmiş E-013365 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İncəsənət Gimnaziyasını 2015-ci ildə bitirmiş Babayeva Leyla Fikrət qızına verilmiş A-430494 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gədəbəy rayon Gərgər kənd tam orta məktəbini 1985-ci ildə bitirmiş Məmmədəva Dilbər İsa qızına verilmiş A-118290 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əğdam rayon Quzanlı kənd tam orta məktəbini 2007-ci ildə bitirmiş Quliyeva Mərhamət Əziz qızına verilmiş B-426256 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 186 nömrəli tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş Cəbrail-zadə Fuad Azər oğluna verilmiş A-298997 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası tərəfindən 1997-ci ildə Samarin Pavel Aleksandroviç verilmiş AB-I-064115 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Astara rayon Bala Şahəgac kənd tam orta məktəbini 1992-ci ildə bitirmiş Xaniyeva Elnaz Rufulla qızına verilmiş A-213300 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bərdə şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Verdiyev Pərviz Müzikir oğluna verilmiş A-640926 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 9 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş Musayev Etibar İmamqulu oğluna verilmiş BN-477504 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası tərəfindən 2017-ci ildə Mahmudov Ədalət Abdulla oğluna verilmiş B-122681 nömrəli bəkalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Laçın rayon Qaradagli kənd tam orta məktəbinin IX sinfini 2007-ci ildə bitirmiş Qasimov Logman Ağəmməd oğluna verilmiş A-524276 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gədəbəy rayon Böyük Qaramurad kənd tam orta məktəbinin 1993-cü ildə bitirmiş Qasimova Çiçək İsmayılov qızına verilmiş 071481 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ordubad rayon Vənənd kənd tam orta məktəbinin 2007-ci ildə bitirmiş Qasimova Ülviyə Əlişan qızına verilmiş B-387184 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ"

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor Nurəddin Heydərov 538-21-66

Mühasibatlıq 539-67-74

Reklam və elanlar 539-20-77 (tel/faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet "Azərbaycan müəllimi"nin kompüter mərkəzində yığılın və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümlə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynelxalq Bankı 5 sayılı "Mətbuat şöbəsi"

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

"Azərbaycan müəllimi" qəzeti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisenziya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4559, Sifariş 3680

Məsul növbətçi: Ş.Cəfərov

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Təhsil Nazirliyinin Tədris resursları şöbəsinin müdir müavini Əsgər Quliyev Azərbaycan Dillər Universitetinin kafedra müdürü, professor Azad Məmmədəvə əzizi

ŞÜKÜFƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznələ başsağlığı verir.

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin rəhbərliyi və kollektivi, paytaxtın təhsil ictimaliyəti BŞTİ-nin müdir müavini Rəşad Tağıyevə atası

ƏNVƏR TAĞIYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznələ başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında Bilik Fondu

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
"Azərbaycan müəllimi" qəzeti

"ƏN YAXŞI YAZI"

MÜSABIQƏSİNİ ELAN EDİR

Ölkənin ümumi təhsil, ilk peşə-ixtisas və orta ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimləri dövlət dilinin tədrisi ilə bağlı elmi-nəzəri və metodiki yazılarını təqdim etməklə müsabiqədə iştirak edə bilərlər.

Yazilar 01.12.2018-ci il tarixindən 15.01.2019-cu il tarixinədək bfmuallim@gmail.com elektron poçt ünvanına göndərilməlidir.

Təqdim olunan yazıları tanınmış pedaqoq, alim və təcrübəli müəllimlərdən ibarət münsiflər heyəti dəyərləndirəcək.

Qaliblər diplom və qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılacaq.

Müsabiqənin əsas şərtləri:

1. Yazilar **Azərbaycan dilində, Times New Roman** şrifti ilə təqdim edilməli, həcmi **6 min** işarədən az, **9 mindən** çox olmamalıdır.
2. İştirakçılar təqdim olunan yazıların sonunda zəruri məlumatları (adı, soyadı, əlaqə telefonu, çalıştığı təhsil müəssisəsinin adını) qeyd etməlidirlər.
3. Hər iştirakçı müsabiqəyə bir orijinal yazı təqdim edə bilər.
4. Yaziların əvvəlində müsabiqə üçün hazırlanlığı qeyd olunmalıdır.

Əlaqə tel.: (012) 539-11-91; (012) 539-10-12

20000-ə yaxın "Bir" tələbə-könüllü

Hər il 5 dekabr BMT Baş Məclisi tərəfindən Beynəlxalq Könüllülər Günü kimi qeyd edilir. Təhsil Nazirliyinin "Bir" Tələbə-Könüllü programı ölkənin inkişafında böyük rol oynayan tələbə-könüllülərlə iş sistemləşdirmək, könüllülük fəlsəfəsini aşlamaq üçün 2015-ci il dekabrın 14-də yaradılan uzunmüddətli proqramdır.

6 istiqamətdə fəaliyyət göstərən program tələbələrin karyera imkanlarının qazanmasında, dərs-dənəkar asude vaxtlarının deyərləndirilməsində, vətəndaş məsuliyyətinin formalşamasında mühüm rol oynayır. Program Azərbaycanda milli könüllü platformasını for-

malaşdıraraq 20000-ə yaxın tələbə-könüllüdən ibarət vahid könüllü bazası yaradıb. Könüllülərin təmsil olunduğu bölgələrə Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Mingəçevir, Şəki, Lənkəran və Masallı da-xildir.

Programda tələbə-könüllülər üçün özüñünkişaf mühiti formalşdırılıb. Burada tələbə-könüllülər üçün müntəzəm olaraq telim, kurs, seminar, təcrübə və məbadilə proqramları həyata keçirilir. Bunun sayesində könüllülərin dil bilikləri inkişaf etdirilir, təcrübəsi artırılır və karyera imkanları genişləndirilir.

Programın fəal könüllüləri uğurlu fəaliyyətləri nəticəsində karyeralarında ilk addımlarını atıb, bir çoxları isə beynəlxalq forum-

larda ölkəmizi layiqincə təmsil ediblər.

Program tərəfindən "Elektron könüllü portalı" yaradılıb. Bu sistem vasitəsilə hər bir tələbə-könüllünün iştirak etdiyi tədbirlərin sertifikasi www.konullu.edu.az saytında hesabında yerləşdirilir. Həmcinin bu sayt vasitəsilə tələbə-könüllü şəxsi hesabını yaradaraq şəxsi məlumatlarını hesabına yükləye və bütün həyata keçirilən tədbirlərdən xəbərdar ola bilər.

Minlərlə tələbə-könüllü 3 il ərzində 380 yerli və beynəlxalq səviyyəli tədbirin təşkilinə dəstək veriblər. Proqrama qoşulmaq istəyən tələbələr www.konullu.edu.az saytı vasitəsilə qeydiyyatdan keçərək fəal tələbə-könüllülərdən ola bilərlər.

4 idman növü, 2397 təhsil müəssisəsi

Məktəblər arasında respublika çempionatının rayondaxili mərhələsi yekunlaşdı

➡ Əvvəli səh.1

Rəşad ZİYADOV

Natiq Lahicov onu da əlavə edib ki, məktəblər arasında respublika çempionatının keçirilməsində möqsəd ümumtəhsil məktəblərində təhsil alan şagirdlərin sağlam hayat tərzinə istiqamətləndirilməsi, onların asude vaxtının səməralı təşkili, idmanla olan marağının artırılması, ümumtəhsil məktəblərinin idman sahəsində sinifdən xaric və məktəbdən keçən fəaliyyətlərinin qiymətləndirilməsidir. Eyni zamanda birgə emri imzalayan hər bir qurumun potensialından və koordinasiya imkanlarından istifadə etməklə çempionatın keçirilməsi nəticəsində idmanda kütləviliyin təmin olunması, yüksək nailiyət və uğurların qazanılmasıdır.

Yarışların yekun mərhələsində səhbat açan hakimlər kollegiyasının üzvü Natiq Lahicov bildirib ki, 2018-2019-cu tədris ili ərzində keçirilecek çempionatın əsasname və programına uyğun olaraq yarışlarda Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən bütün rayon və şəhər ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri şahmat (2-4-cü siniflər), atletika (5-7-ci siniflər), voleybol (qızlar, 7-9-cu siniflər), basketbol (oğlanlar, 9-11-ci siniflər) idman növü üzrə iştirak edəcəklər: "Şahmat və atletika idman növü üzrə keçirilən yarışlar ölkədaxili xarakter daşıyır, voleybol və basketbol idman növü üzrə keçirilən yarışlar isə məktəblerarası beynəlxalq yarışlara seçim mərhələsidir. Voleybol üzrə qalib məktəb komandası Xorvatianın Poreç, basketbol üzrə qalib məktəb komandası isə Yunanistanın Heraklion şəhərlərində keçirilən məktəblərin dünya çempionatında ölkəmizi təmsil edəcəklər".

"Ədəbiyyat biliciləri"

Müsabiqənin ilk mərhələsinə start verilib

hələsinin noyabr-dekabr, rayon (şəhər) mərhələsinin yanvar-fevral, ölkə mərhələsinin isə mart-aprel aylarında keçirilməsi nəzərdə tutulur.

"Ədəbiyyat biliciləri" müsabiqəsinin keçirilməsi qaydalarına əsasən, məktəb mərhələsində şagirdlər tərtib olunmuş sorğu vərəqlərində müvafiq sualları (oxiduqları əsərlər, onların müəllifləri, hər bir əsərin mövzusu, ideyası, təribyi və ohemiyəti və s.) yazılı cavablandırımlı, təəssüratlarını qısa qeyd etməlidirlər. Hər məktəbdən ən çoxu 3 nəfər şagird seçilərək müsabiqənin növbəti mərhələsində iştirak etmək hüququnu qazanacaq.

Müsabiqənin rayon (şəhər) mərhələsində tapşırıqların icrasına 3 saat vaxt ayrılaçq. Cavablar müvafiq meyarlar əsasında qiymətləndirilecək.

Müsabiqənin yekun turu Bakı şəhərində təşkil olunacaq. Finalda müsabiqə iştirakçıları 3 variantda təklif olunmuş mövzulardan birini seçərək inşa yazmali və sorğu vərəqəsində onlara təqdim olunmuş 10 sualtı yazılı cavablandırılmalıdır.

İnşa yazı 10 ballıq skala üzrə, 10 sualtı hər biri isə maksimum 10 balla qiymətləndirilecək. Hər bir iştirakçının yekun bali hər iki tapşırıqda verilən ballar əsasında müyyəyen olunacaq.

Müsabiqədə I, II, III yərlərə lağıt görülmüş iştirakçılar mükafatlandırılacaq.

"Könüllülər ilı"

Beynəlxalq Könüllülər Forumunda Azərbaycan da təmsil olunub

Forumda Azərbaycan təmsil edən gənclər arasında Təhsil Nazirliyinin "Bir" Tələbə-Könüllü programının nümayəndəsi Ağə Səlimov da var. Ağə Səlimov öten il keçirilən Azərbaycan Tələbə-Könüllülərinin üçüncü forumunda "ən fəal könüllü koordinatoru" seçilib, 100-ə yaxın tədbirdə könüllü kimi fəaliyyət göstərib.

Forum dekabrın 5-dək davam edib.

"Bir" Tələbə-Könüllü programı milli könüllü platforması kimi 19000-dən çox vahid tələbə-könüllü bazasına malikdir. Tələbələrin şəxsi inkişafı və asude vaxtlarının səməralı dəyerləndirilməsi üçün 6 istiqamətdə fəaliyyət göstərən program tərəfindən indiyədək 300-dən çox yerli və beynəlxalq tədbirə könüllü və təşkilatı dəstək verilib. "Bir" könüllü olmaq istəyən tələbələr www.konullu.edu.az saytı vasitəsilə qeydiyyatdan keçə və programa qoşula bilərlər.